

ORSZÁG

VILÁG

GELLER ÖDÖN
riportlapja

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1937 XII. 15. — XXVI. évf. 24. sz.

SCHU
POST
NAGYÁRUHA

Diszes és praktikus
ajándéktárgyak,
háztartási cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása a

Szalá Albert

üveg és porcellán nagykereskedés

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A R A D O N

Kérjük tehát a
közönséget, hogy
a régi bizalommal
keressen fel ben-
nünket, kísérje
figyelemmel dus
áruraktárunkat
és mérsékelt
árainkat, mert
valóban

jól és olcsón vásárolni

csak évtizedek
óta fennálló, ki-
próbált cégeknél
lehet.

Ebtévedtünk

(Timisoara.) Bocsánatot kérek, ez kissé szubjektív írás lesz. A dolog úgy kezdődik, hogy cigarettát vásároltam egy trafikban. Tíz darab Regált, rendes adag és rendes életkurító. Kicsit erős íze van és nem is drága. Ahogy a cigarettát elrakom, odalép mellém egy majdnem rendesen öltözött ember és azt mondja:

— Adjon egy cigarettát.

Csak így egyszerűen: adjon egy cigarettát. Semmi kérem, semmi szivrehatás, egyszerű felszólítás. Elárulom, hogy valami komiz csak azért is azt parancsolta, hogy **ne adjak**. Mire a majdnem rendesen öltözött vállat vont és megint mondott egyet.

— Az se baj. Most csak egy cigarettát kértem, egyszer majd elveszünk mindent.

Nevettem, tovább mentem és elfelejtettem. Olyan megszokott már, hogy az utcán szegény ördögök elkérik a félig szivott cigarettát. A dohányos emberek szolidaritása úgy parancsolja, hogy az ilyen kérésnek eleget kell tenni. Ebben a kérésben, adásban valami bajtársiasság van. A dohányosoknak a bajtársiassága. Félig elszivott cigarettát elkérni alig több, mint tüzet kérni és tüzet csak egészen önző és programszerű pedanteriában élő emberek nem adnak kétségbeesetten gyufa után kapkodó embertársuknak. De egész cigarettát, épen most, frissen vásárolt cigarettát kérni, ez már nem bajtársiasság, nem a felnőtt cuclizók titkos összetartása. Ez már több, de ez csak később jutott eszembe, mikor odahaza azt mesélték, hogy pont az ablakaim alatt és ezek az ablakok a város egyik főuccájától négy lépésnyire vannak, este hét órakor barátságosan és egyszerűen kiraboltak egy öregurat.

A rablás egészen szabályos rablás volt.

Külsőségeiben és kísértő tüneteiben valahogy eszembe jutatta a cigaretta-kérdés, mert hasonlatosság volt a két aktus között. Az öregur egy belvárosi gyümölcsös boltban vásárolt valamit és mellette állott egy toprongyos ember, talán nem is volt nagyon toprongyos, látta a pénztárcáját, utána ment és ahogy a város egyik főuccájától négy lépésnyire az első sötét uccafolthoz értek, este hét órakor lefogta há-

DIVA

MODELLHAZ

MINORITA-PALOTA

TÉLIKABAT, bunda és ruha
különlegességei kivitelben és

árban utólérhetetlenek.

Győződjön meg róla!

Consum és Inlesnirea tagok bevásárlási helye.

tulról az öregur karjait, kivette a zsebéből a pénztárcát és nyugalommal odébbállt. Ahogy ezt a históriát hallottam, eszembe jutott a cigarettakérő barátom, mert meg kell jegyeznem, hogy a legnagyobb barátságossággal gondolok rá és el kell árulnom, hogy nagyon fetszegett az a közvetlen nyugalom, amellyel előbb cigarettát kért és megnyugodott abban, hogy nem kapott. Hogyis mondta csak?

— Az se baj. Most csak egy cigarettát kértem, egyszer majd elveszünk mindent.

Hát ez rendben van, idáig eljutottunk. Mindannyian eljutottunk idáig. Én, te, ő, mi, ti, ők, akiknek még van valamijük, ha más nem, hát tiz cigaretta és a többiek háborogjunk és szörnyülködünk. A nincs a legnagyobb ur és akinek nincs, az úgy és ott szerez, ahol tud. Mindjárt kijelentem, hogy ez nem büntett feldicsérése. Semmiképen sem akarok összeütközésbe kerülni a paragrafusokkal. Tisztelem a paragrafusokat és tudom, hogy a paragrafusokat azért csinálták, hogy megvédjenek, engem védjenek. Minden paragrafus azért van, hogy védjen.

A paragrafusban nem az ellenséget látom, hanem a védelmet és épen ezért tisztelem a paragrafusokat, de mégis be kell látnom, hogy vannak emberek, akiket nem tud megvédeni a paragrafus, mert nincs náluk már mit védeni. Nincs semmijük.

Egyáltalán semmijük nincs, még vesztenivalójuk sincs és ezért nem sokat törődnek a paragrafussal. A barátságos cigarettakérés még csak nem is surolja a paragrafust, de innen az este hét órákor hirtelen támadó rablási vágyig már csak egy lépés és az este hét órákor az uccán elszedett, erőszakkal elszedett pénztárca már rablás. Fegyház jár érte. De mit törődik az az ember a fegyházzal, pár ezüst pénz, meleg étel, meleg szoba, talán egy darab rongy és az is lehet, hogy csak néhány napi pálinkázás.

Olyan mindegy annak, akinek semmije sincs.

A meleg étel, a meleg szoba, még a darab rongy is csak annyit ér, mint a pálinkázás. Csak narkotikum, pár napra elfelejti, hogy kicsoda ő, mit ér, mit tud csinálni. mire való az egész élete.

Ahogy idáig eljutok, ijedten érzem, hogy két erő küzd bennem, két gondolat viaskodik bennem. Az egyik a polgár, a polgár, aki dühösen rendőr után kiabál. Miért fizetjük az adót, miért ez a nagy pótdadó, ha nincs elég rendőr? Legyen több rendőr, minden uccában egy rendőr, járőrök cirkáljanak már este hétkor és világítsák ki az uccákat úgy, hogy ne legyen sehol egyetlen sötét folt sem. Én vagyok a polgár, én vagyok az adófizető. Értem van minden, a társadalom, a rendőr, a biztonság és ezért, mert én fizetek, jogom van megkövetelni, hogy teljes és tökéletes legyen a biztonságom. Éjszaka is biztonságban akarok sétálni minden uccán. És semmi közöm ahhoz, hogy az uccák mélyén miféle emberek húzódnak meg. Ezeket az embereket tessék

megfékezni, becsukni, büntetni. Bánom is én, hogy mit csinálnak velük, az első, hogy én, a polgár, az adófizető, nyugodtan élhessek és

ne kelljen azokra az emberekre gondolnom, akik most már irigyen és dühösen nézik azt is, ha cigarettázom, ha eszem, ha még nem szakadt le rólam a ruha.

Mit tehetek én arról, hogy nekik nincs. Nekem sincs. Épen csak annyi van, hogy egyik napról a másikra élek s azt is tudom, hogy annak sincs, akinek még van, mert holnapután már az is elveszithet mindent. Minden ami vagyon, ami érték, csak időleges. Ezt meg kellene érteni azoknak is, akiknek semmijük sincs. Ez megvigasztalhatná őket és ha más-ként nem megy, akkor fel kell őket világosítani, hogy nem érdemes irigykedni azért, hogy a másiknak még van valamije, hiszen az a másik is elveszíti azt a valamit.

Aztan elkezd bennem es velem vitatkozni az a másik é sa másik azt mondja, hogy neki semmije sincs.

Most nincs és tegnap nem volt és holnap nem lesz és el sem tudja képzelni, hogy mikor lehetne, hogyan lehetne és miből lehetne.

Az a másik azt mondja, hogy az Uristen neki is adott gyomrot és ezt a gyomrot meg kell tölteni. Az a másik azt mondja, hogy az ő bőre épúgy érzi a hideget, mint az enyém és az ő testét nem védi ruha, szőrme, nem melengeti, ha haza megy, ha ugyan hová hazamegy, a kályhában pattogó tűz. Az a másik azt mondja, hogy

most tél van

és télen keservesebb, fájóbb, kegyetlenebb a szegénység.

Most már a másikkal vitatkozom és bölcsen felemelt mutatóujjal magyarázom annak a másiknak, hogy az idén magas volt a napszám. Kiszámítom, hogy egy ügyvédi irnok egész esztendőben kevesebbet keres, mint amennyit ebben az esztendőben a tavaszi, nyári őszi hónapok alatt megkereshetett egy napszámos és magyarázom, hogy csak annak nincs, aki nem akar dolgozni, már pedig munka nélkül senkinek nincs joga élni. Magyarázom, hogy az idén mindenkinek kell, hogy legyen annyi, amennyi épen kell, hiszen azért drágább minden, mert többet fizettünk napszámért, cselédbérért, munkadíjért. Vitatkozom és okoskodom. Tessék beosztani, tessék takarékoskodni, tessék a nyáron félre-rakni és ne tessék az uccán egész cigarettákat kérni és ne tessék az uccán este hét órakor öregurakat kirabolni.

Érzem, hogy igazam van. Nekem van igazam, a polgárnak, az adófizetőnek, aki dolgozom és beosztok, s érzem, hogy neki is igaza van.

Neki is igaza van, akár mit csinálunk, neki is igaza van.

Az mindegy, hogy miért nincs neki, nem tudott munkát kapni, vagy kevés volt a munkája, vagy rosszul gazdálkodott a munkabérével. Mindegy, nincs és a nincs a legnagyobb ur.

Igy nem lehet ezen a dolgon segíteni. Hiába próbálunk, valami mást kell kitalálni, valami egészen átütőt, valami tökéletesen megoldót. Így csak feldozhatunk, így csak elhitetjük önmagunkkal, hogy sikerült valamit rendbehozni. Száz leles napszám, nahát kérem, ennél többet már nem lehet fizetni. Nyugodjék bele igen tisztelt másik, aki egész cigarettát kér tőlem fényes nappal, vagy elszedi este hétkor egy öregur pénztárcáját, nem lehet többet száz lei napszámánál fizetni. A másik azt mondja, hogy rajta az sem segít, ha kettőszáz lei a napszám, ha egész esztendőben neki husz napszám se jutott. A másik megint visszatér a kiinduló pontra, arra, hogy rongyos, éhes és nincs holnapja.

Egyáltalán nincs holnapja, nem tudja mi lesz vele másnap.

El sem tudja gondolni, hogy miből szerez egy darab kenyeret és nem is mer arról álmodni, hogy tavaszig valami képen valamilyen munkához juthatna.

A polgár kicsit elszégyenli magát bennem és a polgár kicsit megijed bennem. Mi lesz ebből, hova jutunk így. Mit tudunk csinálni és hogy tudjuk magunkat megmenteni. Nem ezeket az éheseket és rongyosokat, hanem magunkat és eszembe jut, hogy jó néhány esztendővel ezelőtt azzal kezdtek új szociális mozgalmakat, hogy nem a nincsteleneken segítünk, ha segítünk rajtuk, hanem magunkon. A nyugalomunkat védjük, a biztonságunkat, a derűs óráinkat, a nyugodt perceinket és a holnapunkat és a gyerekeink holnapját.

Mi lesz holnap, ha tovább így marad minden, ha az éhesek, a rongyosok, a semmit sem vesztek megmaradnak éheseknek és rongyosoknak? Nem lehet megszokni az éhséget és nem igaz, hogy meg lehet szokni a rongyosságot. De-hogy lehet.

Ezt csak azok mondják, akik még sosem éheztek és akiknek a szekrényeiben sorjában lógnak a ruhák. Ezek a telthasúak, a mindig jólakottak, a már megcsömörlöttek ezek tudnak prédikálni a megelegedettségről, a beosztásról, a szegénységnek szegény örömeiről. Hát nincs a szegénységnek öröme, a szegénységben nincs édesség, csak keserűség, csak méreg, csak ádáz düh. És jaj a békés polgárnak, ha nem tudja ezt a keserűséget eloszlatni, ezt a dühöt lefegyverezni.

Hogyan? Mit tudom én. Annyit összeolvastam erről, hogy most már nem tudok semmit. Így is próbálták, úgy is próbálták, sehogyan sem ment, sehogyan sem sikerült. Minden próba visszafelé fordult. Eltévédünk, egészen alaposan eltévédünk. Eltévéd az is, aki hátulról lefogja az öregurat és kiveszi zsebéből a pénztárcát és eltévéd az is, akinek még van pénztárcája. Vajjon hol van az az ember, mikor jön már el az az ember, aki az eltévéd százmilliókat kivezethetné a nyomoruság labirintusából?

Kacácsanyi legenda a daktackisasszonyról

(Arad.) Ha ennek a történetnek a szereplői nem lennének közismertek, joggal azt mondhatná az olvasó, hogy az egész nem egyéb írói kitalálásnál, költői fantáziánál. Igy azonban el kell ismernie, hogy a valóság legyőzte a fantáziát és

az élet külön regényt produkált, mint a legszínesebb fantáziájú regényíró.

A történet jóval a háboru előtt kezdődött. Élt akkorában Aradon egy diplomás fiatalember. Gazdag család sarja, szülei a büszke patriciusok mintaképei, akik egyetlen fiuknak gazdag és előkelő feleséget szántak. Csakhogy az aranyifju, akit mindenfelől megkörnyékeztek a legragyogóbb pártikkal,

hallani sem akart házasságról.

Nem pedig azért, mert a szive már le volt foglalva. Az akkori aradi szintársulat egyik szerény hölgytagja kötötte le maga mellé a fiatalembert. Nagy volt a szerelem, a fiatalok — ahogy mondani szokás — usztak a boldogságban,

Ennek a nagy és boldog szerelemnek azután a maga rendes idejében meglett a köyetkezménye.

Sirva köszöntött be a jövevény: egy bájos leányka, a színésznőhöz, aki a családjával együtt lakott. A családfő maga is fontos tagja volt a szintársulatnak, nagyszámu családjának legtöbb tagja szintén a színháznál kereste meg kenyerét. A kis jövevényt örömmel fogadták a népes családban. De a legboldogabb és legbüszkébb mégis a leányka apja volt, aki most már elérkezettnek látta az időt, hogy a fennálló törvények szerint is feleségévé tegye gyermeke anyját. E szándéka megvalósítása elé azonban leküzdhetetlen akadály merült:

szülei ellenzése.

Megfenyegették, hogy megtagadnak vele minden közösséget, ha elveszi feleségül a színésznőt. A fiatalember rajongó szeretettel vette körül szüleit és vérző szívvél kénytelen volt meghajolni.

A szülői ridegség azonban nem tudta kiűzni szívéből a szerelmet. Talán még jobban és rajongóbban szerette a kis színésznőt, aki gyermekkel ajándékozta meg. Ezt a szerelmet azzal mutatta ki, hogy

bőségesen gondoskodott az anyáról és a gyermekről, akik mindennel el voltak látva.

Ebbe már nem tűrt beleszólást szülei részéről. És most már a leghatározottabban kijelentette szülei előtt, hogy ha nem veheti feleségül szive választottját, akkor nem is fog megőszülni.

A boldogság nem tartott sokáig.

A fiatal anya rövid szenvedés után elköltözött ebből a gonosz világból egy békésebb világba, ahol nincsenek szigorú szülők.

Elment örökre és itthagya leánykáját a nagyszülőknél és a vigasztalhatatlan apánál, aki most már minden szeretetét gyermekére pazarolta és a leggondosabb nevelésben részesítette . . .

Teltek — nultak az évek. A leányka a nagyszülőknél élt, iskolába járt, tanult és művelődött és nagylánnyá növekedett. Az apa szívében is behegedt a seb, amit a fiatal színész halála ütött rajta. Az idő ugyanis a legjobb orvos: elzsongítja és végül megszünteti a fájdalmat. Az apa életkörülményeiben olyan változások állottak be, amelyek szükségessé tették, hogy élettársat válasszon magának. Megnősült. Duszgazdag özvegyasszonyt vett nőül, akinek érdekeltisége volt egy ipari vállalatnál. A férj abbahagyta hivatásának gyakorlását és tevékeny részt vett a vállalat irányításában. Néhány év múlva a vállalat likvidált és a tulajdonosok, köztük a doktori diplomával rendelkező is, Budapestre költöztek és most is ott fejtenek ki közgazdasági tevékenységet.

A leányka az idők folyamán leérettségizett és beiratkozott a budapesti tudományegyetem orvosifakultására. Tanulmányait az apja felügyelete alatt folytatta. A rendkívül tehetséges, nagyműveltségű és szépséges orvostanhallgató nő annyira belelőnta magát a nevelőanya szeretetébe is, hogy az talán a saját gyermekénél is jobban szerette és kimondhatatlanul boldognak érezte magát, amikor férje odahozta a házba a diákkisasszonyt. A legszebb családi harmóniában éltek.

A leány sikerrel tette le szigorlatait

és a nyári szünetekben lejött Aradra nagyszülei látogatására, akikkel egyébként állandó levelezést tartott fenn. Most már csak a nagyanyát látogathatja meg, mert a nagyapa elment a tulvilági hatalmas szintársulathoz, ahová immár örök szerződés köti és ahol együtt van fiatalon elköltözött leányával.

Az elmúlt esztendőben megvolt a nagy öröm:

a medika megszerezte az orvos-doktori diplomát és megkezdte orvosi működését a magyar fővárosban.

Most azután családi körben érvényesíti orvosi tudását és áldozatkészségét. Nevelőanyja súlyosan megbetegedett és az orvoskisasszony most azzal hálálja meg azt a sok szeretetet, amelyben részesült, hogy nemcsak gyógykezeli, hanem saját maga ápolja is a nagybeteget, akinek állapota a szeretetteljes ápolás következtében egyre javul.

Megirtuk ezt a történetet, mert a mai gyűlölködő világban, amelyben a szeretet csupán üres frázis, üdítő balzsamként hat az emberi szeretetnek ilyen gyönyörű megnyilatkozása. Ennél igazabb történetet regényíró nem találhatott volna ki.

Elsodort emberek

„Grünfeld Ede dr.-t, a Lomási volt jogtanácsos igazgatóját, házasságszédelgésért 3 havi fogházra ítélte a törvényszék.”

(Arad.) Arad előkelő társadalmában valamikor szerepet játszó ember volt dr. Grünfeld Ede, a Lomási Erdőipar R. T. igazgatói rangban volt jogtanácsosa. Nagyszerű pozícióban rengeteget keresett, milliókat érő lakásban fogadta a felesége és a maga vendégeit, szórta a pénzt két kézzel és boldogan, hogy emberek közé szórhatja. És most

börtönbüntetésre ítélték — házasságszédelgés címén. Valóságos kálváriát járt meg dr. Grünfeld Ede, amíg a társadalom magasságából lezuhant a bűn mélységébe.

Ki volt dr. Grünfeld Ede? Volt valaki Aradon, ahol tisztelték és becsülték és — irigyelték is. Csak azokat irigyelik, akiket a szerencse szárnyaira vett és akiknek olyan ritka lelki tulajdonságaik vannak, amelyekkel kevés halandó dicsekedhetik.

Az imperium-változás idején került Aradra. Azelőtt a közigazgatási pályán működött, majd a megye románlakta erdős vidékének egyik járási székhelyén ügyvédi gyakorlatot folytatott. Ebben a minőségben került összeköttetésbe a **Nasici Részvénytársasággal**, amelynek az ő vidékén erdőségei voltak. Jó összeköttetésekkel rendelkezvén és kitűnően értvén a román nyelvet, dr. Grünfeld Ede

igen becses szolgálatokat tett a Nasicinak,

amelynek abban az időben csupán kirendeltsége volt Aradon. Hamarosan megalakult a Nasici leányvállalata, a Lomási Erdőipari R. T., amelynek élére, mint vezérigazgatót Stern Gyulát hívták meg. Stern vezérigazgató maga mellé vette jogtanácsosnak dr. Grünfeld Edét, a vidéki fiskálist, aki oly ügybuzgalommal és oly eredményesen dolgozott és képviselte a vállalat érdekeit, hogy Stern igazgatót el sem lehetett képzelni nélküle és előterjesztésére kinevezték igazgatóvá és önálló működési kört biztosítottak számára.

Dr. Grünfeld Ede most már benn volt az egyenesben. Vállalata megbecsülte és értékelte szolgálatait és

olyan jövedelmet biztosított neki, hogy főiri módon élhetett.

Dr. Grünfeld azonban nem szédült el, hanem továbbra is megmaradt annak a rokonszenves és szerény embernek, akinek addig ismerték. Egyszerre azután változás állott be életében. Egy előkelő külföldi fürdőhelyen megismerkedett egy lengyelországi leánnyal, akit feleségül vett. A fiatal asszony, Grünfeld Lucy, előkelő, ugynevezett nemzetközi rokonsággal rendelkezett. Életének legnagyobb részét a nyugati metropolisok ban rokonainál töltötte és

nagyvilági hölgy lett belőle, akiben művészi hajlamok is szunnyadoztak.

Amikor dr. Grünfeld hazahozta fiatal feleségét, hosszú ideig szerényen, polgári módon éltek. Azután belesodrótak az előkelő társadalmi életbe és később már olyan lakást rendeztek be maguknak, amelynek butorzata milliókat ért. Igen sűrűn

nagy társaság gyűlt össze Grünfeldéknél, akik pazar vendégszeretettel halmozták el a meghívottakat.

Nem keltett feltűnést ez a nagyuri élet, hiszen tudták dr. Grünfeldről, hogy hatalmas a jövedelme és azt is beszélték, hogy a lengyelországi após is tekintélyes apanázst küld a fényűző élet folytatásához. Ebben a tekintetben nem is volt baj.

Dr. Grünfeld Ede balsorsának az volt a tulajdonképeni megindítója, hogy

az elkényeztetett és világvárosi gondolkodású Lucy asszony sokkal többet látott a férjében, mint egy kétségtelenül nagy vidéki ipari vállalat dusjövedelmű fő-tisztviselőjét.

És dr. Grünfeld nem is igyekezett más belátásra bírni a feleségét, sőt: csak fokozta az asszony becsvágyát azzal, hogy minden alkalommal elmondotta neki, milyen szolgáltatásokat tett vállalatának. A férjnek ez a túlzott bizalma a feleségében és a feleségnek ez a túlhajtott becsvágya később megbosszulta magát. Egyelőre azonban még tartott a dicsőség. Dr. Grünfeld és felesége közkedvelt tagjai voltak az előkelő társaságoknak. Maga Grünfeld könnyűkezü mecénás hírében állt. És valóban könnyűkézzel támogatta az irodalmat, művészetet, színházat. Nem csupán a vállalat pénztárából utalt ki jelentős összegeket íróknak, művészeknek, színészeknek, hanem a sajátjából is bőségesen adott. Örömmel és feltűnés nélkül cselekedett jót. Szerették is ország-szerte a Lomási igazgatói rangban levő jogtanácsosát. Telt-múlt az idő, amíg váratlanul bekövetkezett a baj. Stern Gyula vezérigazgatónak differenciája támadt a Nasici elnökgazgatójával, Rosenberggel. Ennek azután az lett a következménye, hogy

Stern Gyula megvált a vállalattól.

Az új vezérigazgató, Kemény György, Rosenberg elnökgazgató veje lett. A fiatal és ambiciózus vezérigazgató első teendője az volt, hogy Stern Gyula szűkebb vezérkarát szétrobbantotta. Kisebb ügykört adott egyes tisztviselőknek, vagy pedig kihelyezte őket a vállalat ipartelepeire.

Dr. Grünfeld Ede önálló jogkörét is alaposan megnyirbálta, ami állandó surlódásnak volt az előidézője.

Kemény vezérigazgató és dr. Grünfeld között annyira elmérgeződött a viszony, hogy szakításra került a sor. A vállalat a szokásos felmondási időre járó összeget és némi végkielégítést ajánlott fel dr. Grünfeldnek, aki azonban éppen a felesége unszolására az ajánlatot visszautasította és

a vállalat felvirágoztatása körül szerzett érdemeire

hivtkozva olyan magas végkielégítést követelt, amit a Nasicí nem volt hajlandó fizetni.

Ekkor dr. Grünfeld leleplezéssel fenyegette meg a vállalatot.

Kemény vezérigazgató, aki nem tudta, hogy dr. Grünfeld a legfeltettebb vállalati titkoknak birtokában van,

nem ijedt meg és végleg megszakította a tárgyalásokat dr. Grünfelddel,

aki minden kártérítés nélkül megvált a vállalattól. És beváltotta fenyegetését.

Megtette a feljelentést adóeltitkolás címén.

Hogy mi lett ennek a következménye, azt ismeri a közönség, hiszen a lapok hónapokig hasáboakat irtak a Lomási adóeltitkolásról. A vizsgálat során a vállalat mégis kénytelen volt megegyezni dr. Grünfeld Edevel.

Attól a naptól kezdve, hogy a feljelentés nyilvánosságra került, dr. Grünfeld Ede bukott ember lett Aradon. Társadalmi bojkott indult meg ellene és a valamikor körülrajongott embert még azok is elkerülték, akik a vendégszeretetét élvezték és a szívbéli jóságát kihasználták.

Grünfeldék magukra maradtak. Nem is tartózkodtak ezután sokáig Aradon. Grünfeld a feleségével, gyermekével külföldre utazott. Pénze volt, a felesége rokonaiba helyezte bizalmát, hogy ezek révén majd bekapcsolódik valami üzletbe. A külföldi rokonokban mélységesen csalódtak Grünfeldék. Nemcsak hogy nem jártak a kezükre, hanem ridegen elfordultak tőlük. Egyik metropoliszból a másikba utaztak meglehetősen népes személyzettel, ami rengeteg költségbe került.

Végre megállapodtak Berlinben. A német fővárosban dr. Grünfeld különböző üzleti vállalkozásokkal próbálkozott. Többnyire balsikerrel. A végzet azután összehozta az Aradról elköltözött Schulhof Andorral, aki dr. Grünfeldet belevitte egy filmvállalkozásba, amelyen Grünfeldnek minden megmaradt pénze eluszott.

És ettől kezdve üldözni kezdte a balszerencse. Mindenek előtt a

felesége vált el tőle

és vitte magával a gyermeket. Dr. Grünfeld szegényen, lelkiileg megtörve, beteges került Budapestre. Itt azután arról értesült, hogy külföldi tartózkodása alatt hivatalból bűnvádi eljárás indult meg ellene, amiért körözik is. Dr. Grünfeld a maga ártatlansága tudatában lejött Aradra, jelentkezett az ügyészségen, amelynek indítványára

a vizsgálóbíró a főtárgyalásig vizsgálati fogságba helyezte.

A főtárgyaláson elítélték ugyan, de szabadlábra helyezték és szabadlábban védekezhetett az ítélőtábla előtt, amely büntény hiányában felmentette.

Dr. Grünfeldet nagyon megtörte a fogság és főként az emberek hálátlansága.

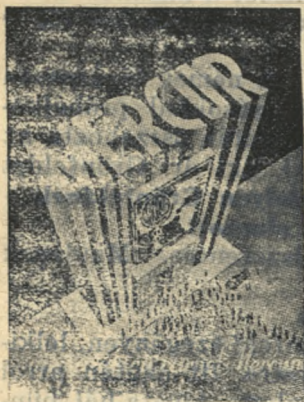
Testileg és lelkileg betegen leutazott Fägäraşra, ahol a nővére lakik. Itt azután megismerkedett egy özvegy Gevölb Eliza nevű asszonnyal, akinek hosszabb ideig udvarolt. Az ismeretség alatt az özvegy abban a hiszemben, hogy dr. Grünfeld Ede feleségül veszi,

80 ezer leiről szóló betétkönyvet adott át neki.

Néhány hónappal ezelőtt Gevölb Eliza feljelentette dr. Grünfeldet, hogy sem a kölcsönadott pénzt nem adta vissza, sem a neki tett házassági ígéretét nem váltotta be. A múlt héten tartott főtérghyaláson beigazolódott, hogy dr. Grünfeld Ede valóban házasságot ígért az özvegynek, aki ez ígéret hatása alatt adta neki a betétkönyvet.

A bíróság házasság ígéretével elkövetett csalásért három havi elzárásra és politikai jogainak három évre való felfüggesztésére ítélte dr. Grünfeldet, akinek nővére kerességet vállalt a 80 ezer lej visszafizetésére.

Ezzel a mélységesen szomorú akkorddal zárul dr. Grünfeld Ede életének regénye. Sajnáljuk a megpróbáltatásokon átment és lelki egyensúlyát veszített embert, aki ott követte el életének legnagyobb hibáját, amikor ő is hálátlannak bizonyult hosszú időn keresztül fényes életmódot biztosító válalatával szemben.

Mercur könyv

7 havi hitel!

Jelentkezés:

Strada Bratianu 18.

GYAPJUIPAR R. T. TIMISOARA

Gyártja a legfinomabb női és férfi szövetujdonságokat, a legmodernebb kötött és kötszövött cikkeket, fonalat, szalagot a legolcsóbb árakon.

Aradi emlékek Thorma Jánosról

(Baia-Mare.) „Könyveket fognak irni erről a nyugat-európai szempontból is nézve nagyjelentőségű művészről, aki évtizedek óta él maguk között kemény, dacos ember-akarással. Mint egy ór úgy áll ezen a helyen, amelyet ő fedezett fel a mű számára Réti Istvánnal együtt. Pszichéjéből nyomta rá stílusát a városra, tájra és most itt van, mint egy római katona, akit a sors iderögzített, hogy szolgálja a művészetet! . . .”

Önkéntelenül eszembe jutott Szeres Fülöp meleg hangja, aki három évvel ezelőtt ezt diktálta rohanó ceruzám hegye alá. Olyan határozottan állította, hogy Thorma János sohasem mehet el közülünk. És mégis a héten végignéztük, amint lezárják koporsóját, örökre elviszik tekintetünk elől daliás alakját.

Ez a szomorú pillanat egy kicsit visszahozta a kis Barbizonban a művészváros megalapítóinak másik előfutárját: Réti Istvánt, a budapesti szépművészeti akadémia tanárát, dékánját, hogy utolsó bucsut vegyen „Jancsitól”, Thorma János barátjától.

Az egyetemes művészet nagy halottjának elhantolása utáni nap dr. Stoll László, Mikola András és Krizsán János társaságában vacsorázott a Stefan-étteremben, fejük fölött egy gyász-szalagos „Thorma kép”. Ezt az alkalmat használtam ki, hogy megkérjem Réti Istvánt: beszéljen Thormáról, akivel mindig a legjobb barátságban élt. Cluj

München és Páris: a művész két állomása.

A művész egy pillanatra elmerengett és monoklija alól egy könnycseppet láttam kiszivárogni, amikor beszélni kezdett.

— Tizenkétéves, második gimnazista voltam, amikor Jancsi szülővárosomba, Baia-Marera költözött és az ötödik osztályt végezte. Életkorban két, osztályban négy év különbség volt köztünk. Személyesen nem ismertem, csak láttam őt gyakran. Mikor aztán a nyolcadik osztályba kerültem, Jancsi már visszatért Pestről, ahol ötnegyed évig volt a mintarajziskola kiváló növendéke. Megkezdődött a barátság közöttünk. Állandóan magyarázott nekem a művészetéről. Sokat hallottam tőle már akkor, hogy a természet a festőművészet fő támpontja, a naturalizmus uralja az ecsetkezelők irányát és abban az időben Európában tényleg a naturalizmus élte fénykorát.

— Thormát nagybátja, Vári Szabó István halasi polgármester Münchenbe küldte, ahol két évig tanult, magába szívta a szintizta naturalista irány elveit. Engem közben mindig informált a művészvilágban történetekről.

— A pesti mintarajz iskola után addig mesterkedtem, amíg én is Münchenbe kerültem, de Jancsi ekkor már Párisba ment, ahonnan érdekes leveleket küldött első impresz-

szióiról. Ott rövidesen

felszabadult a müncheni irány-kötöttségéből, úgy látta, hogy nem elég egy természetdarabot jól megfesteni és továbbment...

— Ezután megfestette első nagyobb alkotását, a „Szenvedők“-et, amely 1892-ben a pesti kiállításon nem tetszett, de ez a mű Párisban és Münchenben meghozta a várt sikert. A magyar állam nyomban a külföldi elismerés után megvásárolta a „Szenvedők“-et a Szépművészeti Múzeum részére.

Az aradi vértanuk.

— Pest, München és Páris után támadt az a fenséges ötlete, hogy

megfesti az aradi vértanukat,

amelynek a története akkor még nem volt tökéletesen feldolgozva. Thorma János leutazott Aradra. Kutatott, tanulmányozott és szemtanuk beszéde nyomán állította össze a nagy kompozíciót. Első elképzelése az volt, hogy az aradi vértanukat csüngve festi meg, ahogyan a nép nézi, de Jancsi szebbet akart és így született meg a mai nagy történelmi vászon.

— A milleneumi kiállításra küldte a képet, ami a rendezés körül nagy zavart okozott.

Nehéz lett volna Ferenc Józsefnek azt a tárlatot megnyitni, ahol az „Aradi vértanuk“ néznek le a falról.

Thorma felismerte ezt a nehéz helyzetet, visszavonta képét a tárlatról és külön helyiségben állította ki.

— A képet óriási sikerrel fogadták. A lapokban versek jelentek meg, Pósa Lajos odát irt róla és ami még váratlanabb volt: Beöthy Zsoltnak tanulmánya a Magyar Szemlében.

Három művészt állított egymással szemben, Munkácsit, Benczurt „Budavár visszavétele“ c. művével és Thorma Jánost.

A mérleg serpenyője Jancsi oldalára huzott. Beöthy elismerte, hogy Munkácsy és Benczur rutinban és technikában felülmulják Thormát, de Thorma meglátása és művészete felülmulja ezeket is.

Szenes Fülöp az álóról mesélt nekem, Réti István az örökéletű halotról. Most jöhetnek a könyvek, amelyek Thorma Jánosról, a bányaváros legigazibb festőművészeről szólnak...

Postăvărie

Vajda

Str. Gen. Berthelot 8 — Színházzal szemben. Mercurtag

Országos akció

indul el Aradról az olcsó külföldi utazások ellen. — Az ország kereskedelmének és iparának beláthatatlan károkat okoznak az alkalmi vonatjáratok.

(Arad.) Az idei enyhe, szinte nyárias őszi igen szomorú eredménnyel járt az egész országrész kereskedelmére és iparára. Hónapokig valósággal megakadt a gazdasági élet: a közönség nem vásárolt, várta a hidegebb időszak beköszönését. Kereskedő és iparos pedig felkészült az őszi szezonra, amely anélkül mult el, hogy akár kereskedő, akár iparos megtalálta volna számítását. A karácsony előtti időtől várták a forgalom megindulását, a vásárlási kedv nekilendülését. Rövid idő választ el a karácsonytól, de a vásárlási kedv még mindig nem lendült neki, a fogyasztó közönség szinte tüntet távollétével.

Mi ennek az oka? Semmiesetre a gazdasági krízis, mert ilyen már nem létezik. Pénzhiányról sem lehet beszélni, áruhiány sem jöhet szóba, hiszen minden bolt és minden raktár zsúfolva van árukészletekkel. A gazdasági tényezők azután nem is oly hosszú töprengés után rájöttek az ideai karácsony előtti forgalom elmaradásának igazi okára.

Ez pedig nem más, mint az egyre sűrűbben megrendezett utlevél nélküli, olcsó külföldi utazás.

Azok az emberek, akiknek nem áll módjukban utlevelet váltani, vizumot fizetni és a meglehetősen drága vasuti díjat fizetni, kapva-kapnak az alkalmán, hogy utlevél nélkül, vizum nélkül, néhány száz leierért külföldre utazhassanak. Sok pénzt ugyan nem vihetnek magukkal, de az engedélyezett összegek is nagyra rugnak, ha elképzeljük, hogy az egymásután induló sportvonatokon és egyéb olcsó turákon sok ezer román állampolgár utazik külföldre.

Sok millió leire rugnak ezek a külföldre vitt kicsiny összegek. Ez a pénz hiányzik itthon. Ennek a hiányát megérzi egész Ardeal-Erdély kereskedelme és ipara. De megérzi a veszteséget az orvos is, a színház is, a mozi is. A külföldre készülők nem vásárolnak itthon, pedig lényegesen olcsóbban szerezhetik be szükségleteiket idehaza, mint a külföldön. A beteg nem keresi fel az itteni orvost, hanem vár addig, amíg olcsón külföldre utazhat és ott vizsgáltatja meg magát.

A fogyasztó tömeg marad el az idén a karácsonyi vásár-

KARÁCSONYRA

cipőket, hócipőket

férfi divatkülönlegességeket vásároljon

APPONYI Testvéreknél Arad

ról, a: a tömeg, amely eddig mindig igen jelentős tételt foglalt el a gazdasági életben.

Azokra ugy sem lehet számítani, akiknek módjukban van utlevelet szerezni és szükségleteiket amugy is külföldön szerzik be és művészi igényeiket is külföldön elégítik ki. Ezek minden évben többször is kiviszik a pénzüket külföldre és a hazai gazdasági élet szempontjából veszteségment tekintendők. De a kisemberek szapora garasainak elvesztése igen érzékeny veszteséget jelent, amit szinte lehetetlenség behozni.

Mindennek felismerése arra készítette Arad gazdasági tényezőit, hogy a kereskedelmi és iparkamara révén országos akciót indítanak az egyre jobban szaporodó olcsó külföldi utazások beszüntetése érdekében.

Beszéltünk egy aradi kereskedővel, aki ennek a mozgalomnak az élén áll. A következőket mondotta:

— Mi kereskedők és iparosok nem foglalunk állást általában az ugynevezett olcsó sportutazások ellen. Nem is az a cél, hogy állampolgárok mozgási szabadságát korlátozni kellessen. Hiszen ha egy évben egyszer, legfeljebb kétszer indítanak tőlünk olcsó vonatot, amellyel utlevél és vizum nélkül lehet külföldre utazni, ez ellen senkinek sem lehet kifogása. Rokoni látogatást, esetleg két évtizede nélkülözött szórakozást szolgál az ilyen ritkán rendezett olcsó utazás. De most már valóságos rendszerré lett az ilyen utazás, amely a fogyasztók százazeit viszi külföldre. Ez pedig a gazdasági életnek horribilis vesztesége. Senkinek sem használ anyagilag. A külföldre utazó sokkal drágábban vásárolja külföldön szükségleti cikkeit, mint itthon. Az itthoni kereskedő és iparos és ezek révén minden foglalkozási ág veszít a gyakori külföldi utazások következtében. Csak néhány vállalkozónak használ, hiszen ilyenkor milliókat vágnak zsebre. Már pedig az államnak nem érdeke, hogy egyesek hatalmas jövedelemre tegyenek szert ama társadalmi osztályok kárára, amelyek adózás szempontjából az élen haladnak.

Mi aradi kereskedők és iparosok a kamara utján megindítjuk az országos mozgalmat, hogy az illetékes fórumok tiltsák be a mind gyakrabban és főként ünnepek előtt rendezendő olcsó külföldi utazásokat.

Reméljük, hogy indokolt mozgalmunk az illetékesek részéről kellő megértéssel fog találkozni.

Mélyen leszállított áron a legszebb karácsonyi ajándékok! Dombornyomású névjegy, töltőtollszárak, emlékkönyvek, társasjátékok, karácsonyfadiszek óriási választékban. Kereskedőknek ajándéknaptárak cégnyomással nagy választékban.

Max Molnár & Comp cégnél

Arad (a Városi Színház főbejáratával szemben). —

Telefon: 1601.

Szegénykasszert

állit fel az aradi zsidó hitközség.

(Arad.) A város egész társadalmában osztatlan érdeklődést keltett az aradi neológ zsidó hitközség előjáróságának az a merész és nagyjelentőségű lépése, hogy megreformálja az adózást, amelyet progresszív alapokon épít fel. Erre a reformra azért volt szüksége a hitközségnek, hogy megszüntesse az eddigi önkéntes adakozási rendszert, amely bizonyos tekintetben lealázó volt és nem is fedezte azokat a horribilis terheket, amelyek a hitközségre háramlottak fenntartása és a szegények támogatása következtében.

A hitközség kebelében bizonyos részről ellenhatást váltott ki az adóreform, de most már megnyugodtak a kedélyek és a hitközség tagjai érdeklődéssel tekintenek a megreformált adókiivetés elé, amelynek előmunkálatait külön bizottság végzi lázas munkával.

A hitközségi adózás reformját Arad legnépesebb felekezeti kerülete, a római katolikus egyházközség is megvalósította,

amire azért volt sürgős szükség, mert a római katolikus emberbaráti és szociális intézményeket ki akarják fejleszteni és szilárd anyagi bázist akarnak nekik adni. A római katolikus egyházközség eddig is dicséretreméltó tevékenységet fejtett ki az embermentés és a mérhetetlen nyomor enyhítése terén, de

az utóbbi időben annyira növekedett a nyomoruság, a segélyre szorultak száma annyira megsaporodott, hogy az egyházközség az eddigi anyagi keretek között nem tudta volna teljesíteni feladatát.

Most, hogy a neológ zsidó hitközség megtette a merész lépést az adózás terén, a római katolikus egyházközség is elérkezettnek látta az időt, hogy megvalósítsa régi tervét: az adókulcs progresszív felemelését, hogy emberbaráti és szociális feladatait eredménnyel teljesíthesse.

A neológ zsidó hitközség kebelében az adóreform bevezetésével kapcsolatban új szerv kezd meg működését: **a szociális ügyosztály.**

Ez a különálló szerv fogja intézni az összes karitatív és szo-

Az URANIA karácsonyi műsora világszenzáció!

JEANETTE MACDONALD legújabb filmremeke:

„TARANTELLA”

Partnere a tüneményes hangú tenor ALLAN JONES. Látványosabb, mint a „Roze Marie”, szebb, mint az „Orgonavirágzás”! Budapest csak január 1-től mutatja be közönségének ezt a filmsodát, melyet az 1938-as év nagy meglepetésének tart!

ciális ügyeket. Az ügyosztály é.én a jótékony egyesületek két-két delegátusából álló bizottság fog állani, amely önálló hatáskörrel fogja intézni a segélyezést.

Az ügyosztály ugynevezett szegény-katasztert állit fel, amely valmennyi segélyreszorult adatait fel fogja tünetni.

Ez a kataszter nagyon meg fogja könnyíteni az ügyosztály munkáját. Ezzel kapcsolatban Lakatos Aladár hitközségi elnök a következőket mondotta az Ország-Világ-nak:

— Hogy az adóreformnak mi a célja, azt már tudja a közönség. A szociális ügyosztály létesítésével egységessé és rendszeressé akarjuk tenni a szegények segélyezését, és az emberbaráti intézményeink fenntartását. Az a célunk, hogy intézményesen segítsünk a segélyre szorultakon és annyi segélyben részesítsük őket, amely lehetővé teszi, hogy legalább fedél alatt legyenek és meglegyen a mindennapi bevő falatjuk.

Az eddigi segélyezési rendszer nem felelt meg a cél-nak, mert az önkéntes adakozás ötletszerűségétől függött és éppen ezért csak korlátozott volt.

A hitközség vezetősége reméli, hogy az adóreform révén befolyó hitközségi jövedelmek fedezni fogják azokat a szükségyszerű kiadásokat, amelyek a szegények intézményes és állandó segélyezésével előállanak. Ebben nagy segítségünkre lesz a szegény-kataszter, amelynek munkálatait hamarosan megkezdjük, hogy január elsejével már az új rendszer alapján megkezdhessük működésünket.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B O L D O G

ember, akinek vannak szeretettei és akinek ajándékozással örömet szerezhet. Kétszeresen boldog az, aki praktikus ajándékokkal lepi meg hozzátartozóit. Pazarul felszerelt ajándékraktárunkkal várjuk Önt a szent

K a r á c s o n y i

ünnepek előtt és kérjük, hogy személyesen győződjön meg árunk dús választékáról, valamint olcsó árainkról.

Ü n n e p e k e t

szerzünk Önnek is, ha mindent, amit ajándékozni

k i v á n

töltőtollat, ezüst, arany csavarírót, társasjátékot, dobozos levélpapírt, fotóalbumot, képes meséskönyvet, szépirodalmi ujdonságokat é egyéb hasonló praktikus tárgyakat a

„C U L T U R A“

könyv- és papirkereskedésben vásárolja.

Pompás virágok között

a gyógyulás után van dr. Raicu Aurelné, a virágok szerelmese, az ismert költő.

(Arad.) A napilapok rövid, szürke hirben számoltak be arról az igazán megható epizódról, amelynek középpontjában Ileana főhercegasszony, királyunk fenséges huga és egy aradi uriasszony, dr. Raicu Aurél ügyvéd, volt polgármester felesége áll, aki orvosi kezelés után hazautazóban volt Bécsből. Amikor a főhercegasszony megtudta, hogy a vonaton egy beteg honfitársát szállítják haza, váratlanul felkereste fülkájében és virággal kedveskedett a nagybeteg aradi uriasszonynak. A főhercegasszony szeretetreméltó közvetlensége, lekötelező szívélyessége valósággal felüdítette dr. Raicu Aurélnét, aki bizonyára élete egyik legszebb élményét élte át ezzel a vizittel a keleti express hálófülkájében.

Dr. Raicu Aurélné, az ismert költő, az előkelő társadalmi körök egyik legnépszerűbb alakja, akinek nemes egyénisége szerencsésen egyesíti magában a kifinomult női intellektuális és társaságbeli dáma minden csillogó tulajdonságát, — hetek óta hiányzik a művészi rendezvények és a hangversenytermek áhítatosan figyelő közönsége köréből. De hiányzik a baráti összejöveteleken is, ahol mindig derűs, kulturált egyénisége, mindenre rezonáló szívjósága olyannyira közkedvelté tették.

Dr. Raicu Aurélné beteg. A barátok, ismerősök, tisztelők mély őszinte rokonszenve és aggodó szeretete fordul most az uriasszony betegágya felé, aki — mint értesülünk — szerencsére már a teljes javulás útján van. Remélhetőleg rövidesen visszanyeri egészségét és újra megkezdheti sokoldalú, de különösen jótékony célú és kulturális tevékenységét.

A beteg uriasszony elmélyült és halk asszonyi lirájával ritkán szerepel a nyilvánosság előtt, azért, finom és rejtett szenvedésekkel átítatott költészete nem lesz kevésbé jelentőségletes. Őszinte, tiszta verssoraiban, mint a gyöngyök kristályosodnak ki az átélt élmények s bár mindig a szépséget és a harmóniát keresi — szenved a világ zürvazarától. Az őszi erdők halk sóhaja mögött megérzi a természet különös szivdobbanását és egy meghajszolt konfliktus szemében ott látja tükröződni az egész emberiség sorsát. Közbejött betegsége miatt elmaradt verseskötetének kiadása, melyet barátai és tisztelői rábeszélésére rendezett sajtó alá.

Pompázó viragerdőhöz hasonlít dr. Raicu Aurélné nemes művészi izléssel berendezett otthona. A virágok egész tömege fogadta idehaza a beteg uriasszonyt, akinek a virágok illata, a minden irányból megnyilvánult jókívánság és érdeklődés friss energiát adott szenvedéseinek leküzdéséhez.

Szinészeink,

az örök vándorok, becsülettel végzik fáradsá-
gos kultur munkájukat.

(Arad.) Örömmel állapítottuk meg lapunk legutóbbi szá-
mában, hogy a közönség és a Szabadkay-Jávör szintársulat
végre egymásra talált és megteremtődött az a lelkes kap-
csolat, amely az aradi közönséget mindenkor hozzáfűzte a
színházához. Alighogy nekilendült a színházbajáró kedv,
máris szomoruan kell konstatálnunk, hogy a nálunk bevezet-
tett új rendszer következtében az alig megmelegedett szin-
társulatnak fel kellett szednie sátorfáját és más városba kel-
lett vándorolnia, hogy egzisztenciáját biztosítsa, ha ugyan
tudja biztosítani. Mi a magunk részéről kételkedünk benne.

**A folytonos vándorlás, a nagy társulatnak több város-
ban való hosszabb-rövidebb ideig tartó szereplése anya-
gilag nem tiszteződik ki és egyáltalán nem biztosítja a
szintársulat jövőjét.**

Nálunk az történt, hogy a közönség beszokott a szin-
házba. Nagy érdeklődés nyilvánult meg a színház iránt, de
csak a kisemberek részéről, akik azelőtt a mozi támaszai
voltak.

**Azokat a magyar előkelőségeket természetesen nem lát-
tuk a színházban, akiknek vagyoni viszonyaik és tár-
sadméleti pozíciójuk kötelességükre teszi a magyar szin-
házi kultúra támogatását.**

Ezek nem jártak színházba. De eljöttek estéről-estére a kül-
városok lelkes, derék polgárai és polgárnői és lelkesedtek
a színészekért, akikbe életkedvet öntöttek. És a megkedvelt
színészeknek el kellett menni, mert így írja elő a rendszer.
Mire majd vissza fognak jönni, újabb küzdelmet kell majd
folytatniok a közönség kegyeinek és szeretetének megnye-
réséért.

Az aradi magyar színészet kérdését egy kis jóakarattal,
egy kis kulturszeretettel, egy kis belátással igen könnyen
meg lehetne oldani akként, hogy a népes szintársulat
ne legyen kénytelen egész csomó városban játszani, hanem
az egyéves színházi szezont lehetőleg két szomszédos vá-
rosban bonyolítsa le, mint ahogy régen volt.

Szigeti Oszkár

cipőáruháza

Arad, Str. General Berthelot 3. Színházzal szemben.
Cipők, sár- és hócipők a legnagyobb választékban kap-
hatók.

Kellemes ünnepeket és igaz örömet szerez magának
az, aki

Hartmann Kálmán

ékszerésznél vásárol kará-
csonyi és ujévi ajándékot.

Az elvált feleség

körvaddirata volt férje: Schrodt Zoltán aradi drogista ellen.

Amerikai levelet kaptunk a napokban. A bélyeg pecsétje Rydal-ból kelt november 29-én és a 430-as póstahivatalnál adták fel. Aki küldte — úgy látszik — mondanivalóját nemcsak velünk akarta közölni, mert a szöveg nyomtatott példány volt, amit valószínűleg mindenki megkapott, akit az ügy közelről érdekel.

Egy testileg-lelkileg meghurcolt, meggyötört, félőrületbe kinzott, vagyonából kiforgatott asszony jajkiáltása ez az egyszerű levél a társadalom felé és csupán annyit céloz vele, hogy ez a társadalom közösitse ki magából élete megrontóját.

Nem mulasztottuk el a kötelező ujságírói lelkiismeretességét. Közeli és távoli ismerősöket kerestünk fel, hozzátartozókat hallgattunk meg, barátok véleményét kértük... Kivétel nélkül mindenki igazolta a levél tartalmát. Felelőségünk tudatában, minden kommentár nélkül az alábbiakban leközzöljük tehát a levél tartalmát:

Philadelphia.

SCHRODTAL VALÓ HÁZASSÁGOM HITELES TÖRTÉNETE

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom Aradról való távozásom körülményeit. **Teljesen pénztelenül, csak éppen a hajó- és vasutjeggyel a zsebemben, egy pár cipővel a lábamon, rongyos kabáttal és a Schrodtól kapott pofonok emlékével érkeztem vissza Amerikába.** Schrodt feljelentése folytán ki lettem utasítva az országból és 8 nap alatt távoznom kellett.

Schrodt, ez az emberi mivoltából kivetkőzött alak, 6 heti házasság után pofon vágott, a rendőrséggel fenyegetett — engem, hites feleségét — valuta behozatal miatt. Ezen valutákat ő azonban boldogan elfogadta és beváltotta. **Widder Sándor, a „Chlorodont“ utazójának panaszkodott 6 heti házasság után, hogy nagyon lefogyott, mert a felesége nem ad eleget enni. Engem mostohasággal vádolt, a cselédjével szövetségbe. Cselédje volt a meghitt titkárnője és a multban is hü szövetségese, aki szebb volt és jobb volt, mint én, a felesége. Ex-férjem a cselédjéhez és nem a családjá-**

A CORSO-mozi karácsonyi ajándéka:

INDIA LÁNGOKBAN

Három katona a diadalmas hőse a bengal lándzsások és a lázadó hinduk harcainak. A három katona: Victor Mc. Lagen, C. Aubrey Smith és Shirley Temple. Ez a remek film Rudyard Kipling művéből készül. — Ez a felejthetetlen karácsonyi ajándék legfényesebb bizonyítéka az alkotókész-ségnek. Ezért a filmért lázban van a világ gyermektársadalma, de a szülők sem bánják meg, hogy résztvesznek gyermekeik élvezetében.

hoz volt jó, kiülvén hozzá akonyhába ujságot olvasni, engem olyképpen megszegyenítve és lealázva, hogy megvonta a háztartást tőlem és

kényszerített a cselédétől 9 hónapon keresztül enni kérni.

Nekem egy fillér pénzt nem adott, berendelte eselédjét reggel 8 órakor az üzletbe és kiadta neki a napi főzési parancsot, engem teljesen figyelmen kívül hagyva. Eyszer 3 napon keresztül nem volt egy falat vacsora a házban. Gantner Thököly-téren levő kereskedőhöz mentem 25 leiert magamnak és gyermekemnek valami ételmet vásárolni, de Sch. kiadta a parancsot Gantner kereskedőnek, „hogyha a feleségem jön, ne tessék neki árut hitelbe kiszolgáltatni“. **Sch. ilyképpen ki akart éheztetni házából.**

Az üzletben a pénzes fiókra lakatot csináltatott. Engem azzal vádolt, hogy lopok pénzt a fiókból. Kénytelen voltam egy ruhámat, amely 20 dollárba került, 800 leiert, a villányos porszívó gépemet, amely 60 dollárba került, 2000 leiert és potom pénzért összes ékszereimet eladni, mert

a gyermekemnek nem volt cipője, nem fizette gyermekem tandiját az iskolában.

Sch. a leghihetlenebb hazugságokat hiesztelte rólam. **Két izben öngyilkosságot akartam elkövetni, gyermekemmel mérget akartam itatni és őt magammal együtt a Marosba dobni, de a gyermek könyörögve visszatartott és kért, bizzak Istenben.**

Egészségi állapotom teljesen leromlott és ha rosszul voltam én, vagy a leányom, azt mondta szimulálunk. Állan-

M í é r t kell várni az utolsó percig ?

karácsonyi bevásárlásokkal, hiszen dusan felszerelt külön **játékosztályunk** már most teljesen felkészülten várja kedves vásárlóinkat és azok részére, akik most csak kiválasztani akarják a különböző árukat, **karácsonyig szívesen rezerváljuk!**

SHINHAZI VERSENYBAZÁR, ARAD.

RAGALYI P.

szücs Timisoara II, Str. Dacilor No. 7.

ORVOS

cimtábla, reklám, plakát és
szentkép festészete

Strada Moise Nicoara 2.

dóan kémeikkel követtetett az uccán, a leveleimet kilopkodta a póstaszekrényből, gyorsírásos feljegyzéseimet, azaz naplótöredékemet kilopta a redikülőmből és elolvastatta és legépeltette, nem szégyelvén, hogy más emberek is tudják kétségbeesett asszony jajkiáltását.

3000 dollár készpénzzel jöttem Aradra és veréssel távoztam,

amiről orvosi bizonyítványom van. Ex-férjem feljelentett az aradi munkaügyi felügyelőségnél, mint idegen állampolgárt kidobatt az üzletből azzal, hogy „idegen” állampolgár vagyok és „public scandált” rendezek az üzletben. A „public scandál” abban állott, hogy sirtam, mert visszautasítottam felbérélt barátja szemtelen viselkedését. Midőn volt férjemnek barátja és Török droguista jelenlétében azt mondtam, hogy küldje el a barátját, mert engem megsértett, erre lovagias férjem azt felelte, „ne legyenek hisztérikus” és menjek haza.

Nem tudom kellő szavakkal ecsetelni ezen ember bánásmódját. Folyton ócsárolta a személyemet, a szemembe mondta, hogy csunya és buta vagyok és úgy nézek ki, mint egy „maskara”. De a házasság előtt ömlengő levelekkel és táviratokkal ostromolt . . .

Dollárt szagolt.

Ezek a dollárok az automobil szerencsétlenség következtében meghalt első férjem, Wagner Ferenc, életébe kerültek.

Kifizettem Sch. adósságait, kihuztam a sülyedésből, meg-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

H A R I S N Y Á K K Ö T Ö T T A R U K

Pánsóny

Férfi szövetek,
legjobbák és
legolcsóbbak.
Consum és In-
lesnirea lag

Aradhegyaljai borok legnagyobb választékban:

PROMONTORUL ARAD. Bortermelők Szövetkezete,
Str. Cloșca 1, Str. Alexandri 1, Str. Dr. Stefan C. Pop 1,
Str. Sarmiseghetuza 5, Str. S. Raicu 168.

FORMANEK REZSÓ

uriszabó olcsón vállalja férfi öltönyök készítését.

Arad, Str. Mărășești 6.

Karácsonyi ajándéktárgyak legolcsóbb árban szerezhettek be VOJTEK & WEISZ drogériában, Arad, B-dul Regina Maria. — Tulajdonos: Ordelt László.

Még mindig a könyv a legolcsóbb ajándék! Szépirodalmi és művészeti könyvek, képeskönyvek, játékok **SÁNDOR FERENC-nél** a megyeházzal szemben.

töltöttem az üres dobozait áruval.

Apámat ki akarta dobni Aradról, mert követelte tőle pénzemet.

Én éjjel-nappal varrtam. A gyermekeinek nem volt egy rendes ruhadarabjuk, de hála fejében azt kaptam, hogy a saját fülem hallatára bujtogatta őket ellenem. Mit várhatam volna az idők folyamán olyan gyermekektől, akik

köptek rám, hátba vágtak, nyelvet öltöttek.

Schrodt engem előre megfontolt szándékkal törbe csalt és amikor tőlem szabadulni igyekezett, cselédjével együtt mostoha híremet költötte. Ily életet, ép ésszel, amerikai 11 évi rekorddal nem tudtam elviselni. **Még nem voltam kint a házból, de már levelezett újabb házassági szándékkal házasságközvetítő ügynökökkel, valamint H. C. aradi urleánnyal.**

Lerántottam erről az emberről az álarcot. — A vasárnapi arca alatt, a hétköznapi arcát csak én ismerem. Hajbókolás a mestersége a pult mögött, de **Amerikában a nőknek tiszteletet kell adni, és megbecsülést, amit tőle nem kaptam. Mindezen dolgok valódiságára esküszöm! Isten engem úgy segéljen!**

Özvegy Wagner Ferencné, azelőtt Schrodt Zoltánné.

Olcsó karácsonyi vásár, dec. 24-ig leszállított árak!

NŐI TÉLIKABÁTOK, BUNDAK és RUHÁK

jó minőség szenzációs modellek

MENCZER-nél

Arad, Fischer Eliz-palota. — Mercur-tag.

A legkellemesebben töltheti el az ünnepeket a timisoarai

„Palace“ kávéházban

Legolcsóbban vásárolhat a

Comisio-ban

„DACIA“ kávéház mellett

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutorgyár, a legmodernebb kivitelben gyárt szoba- és konyhaberendezéseket. Arad, Str. Ioan Russu Sirianu 15.

LEMNARUL FEINER & Co.

tüzifa, deszka és építési anyagok telepe

Arad, Calea Saguna 66—70.

Karácsonyi vásár

Rohannak a napok, nemsokára bekopogtat az emberiség legszebb ünnepe: karácsony. Magukbaszállnak az emberek és bensőséges átéléssel tartják ezt az ünnepet. Ez a magasztos érzés kifejezésre is szokott jutni legtöbb embernél, mégpedig egyrészt jótékonyssággal, másrészt pedig megkülönböztetett figyelmességben azok iránt, akikhez valami szorosabb kapcsolat fűzi őket.

A karácsony előtti napok a fegyelem megnyilatkozásának, tehát az ajándék vásárlásának az ideje.

Hasznos holmit vagy műtárgyat vesz kiki a vérségi, vagy lelki hozzátartozójának. Az ajándékvásárlás és az ajándékkal való kedveskedés ilyenkor karácsony táján nem sablonos gesztus, hanem valósággal belső lelki aktusnak a kifejezése. Mert ezekben az áhitatos napokban ugyan ki ne érezne ellenálhatatlan vágyat, hogy minden szép érzelméből juttasson azoknak, akiket szeret, akik őt szeretik s akikkel együttesen érzi át az élet szépségeit?! Nem ujkéleti valami,

nem pusztá divat tehát a karácsonyi ajándékozás, hanem régesrégii hagyomány, amelyet örökké elevenen tartanak azok, akikben él a szeretet hatalmas jelentőségének tudata. A kereskedők, akik így decemberre boltjukban felhalozzák a finom árukat roppant nagy választékát, már eleve figyelembe veszik a karácsonyi ajándékvásárlók szempontjait. Gyárak remek készítményei és kézművesek finom portékái egyaránt helyet foglalnak a kereskedő raktárában, az ajándékvásárlás nagy útján járó emberek igaz öröme.

Természetes, hogy a kereskedő és iparos számára ez az időszak megkülönböztetett módon erőpróbája az izlésnek, hozzáértésnek és ötletességnek.

Ilyenkor ugyanis hathatósan be kell bizonyítaniok, hogy portékáik valóban a közönség izlésbeli és szükségleti kívánalmainak figyelembevételével készültek. Bizonyos, hogy a helyi iparos és kereskedőtársadalom, amely mindig kitűnő osztályzatot kapott produkáló készségből, izlésből és a publikum anyagi helyzetének megértéséből, most is

a legjobb minőségű árut a lehető legmérsékeltbb áron hozza forgalomba.

Ha azután valaki csakugyan jól akar vásárolni ajándékot karácsonyra, úgy olvassa el figyelemmel az Ország-Világ hirdetéseit:

jóakaratu és hasznos utmutatást kap bevásárlásait illetően.

Legszebben mos, vasal, fényez férfi inget, gallért 2 leiért
BUTTINGER TERÉZ Arad legrégibb mosóintézete Str. Consistorului 35 az udvarban (saját ház).

Bauer Ödön tükörüzem vállal mindenféle szakmába vágó munkálatot. Arad, Str. Horia 3.

Arad iparostársadalmának elitje áll az Iparosok Temetkezési Csoportja élén

(Arad.) Az idegen városokban működő különféle temetkezési egyesületek aradi invázióját szóvá tettük legutóbbi számunkban. Az az elkeseredett háborúság, amely két konkurrens egyesület között dul és amely abban robbant ki, hogy egymást a lapok nyilttéri rovatában lepoczondiárták és a közönség félrevezetéséül megrendelt köszönő leveleket irattak maguknak, arra készítette Arad régi, bevált és kellően megalapozott hasonló egyesületét, az

Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportját, hogy megalakítsa harmadik, ugynevezett C. csoportját, amelybe orvosi vizsgálat nélkül bárkit felvesznek ötvenöt hetvenöt éves korig is. Az új csoport alapszabályait a belügyminiszter már jóváhagyta és így már meg is kezdődött az előkészítő munka.

Ennek az új és szükséges intézménynek nem lesz szükséges tagokat verbuváló ügynökökre, hirdalokban közölt és megrendelésre irt köszönő levelekre.

A közönség minden különösebb hangzatos reklám nélkül is sietni fog beiratkozni az új csoportba, amelynek megvan úgy az erkölcsi, mint az anyagi garanciája. Arad közönsége tudja azt, hogy az eddigi két csoport milyen hatalmas tartalékalapot gyűjtött össze 13 éves működése alatt és tudja azt, hogy kik állnak az emberbaráti intézmény élén. Az elnök Olariu Iustin, az ügyvezető elnök Hilyer Mihály, az alelnök Zombory Gyula, a pénztáros Kőszeghy Emil, a titkár Székely Béla, az igazgatóság tagjai Bakács Miksa, Curticean Stefan Holló Frigyes, Illyés István, Mizera József, Vandracssek Ignác, a felügyelő bizottság elnöke Reinhart Gyula, a tagjai Fibinger Izidor és Nagy Károly.

Csupa ismertnevű és tekintélyes iparos, akik minden iparosmozgalomban résztvesznek és akikben joggal megbizhatnak

mindazok, akik minden különösebb felszólítás nélkül fognak sietve beiratkozni a Temetkezési Egyesület új csoportjába.

A ZWACK UNICUM

az Ön házi-orvosa, mert fájó gyomrát az meggyógyítja.

A ZWACK LIKÖR

az Ön kedvese, mert mindig öröme telik benne.

A ZWACK CONIAC

az Ön védangyala, mert megvédi a grippától.

A ZWACK RUM

az Ön hű barátja, mert nélküle ízetlen lenne teája.

MIÉRT kapható mindenütt?

MERT világviszonylatban is vezető márka!

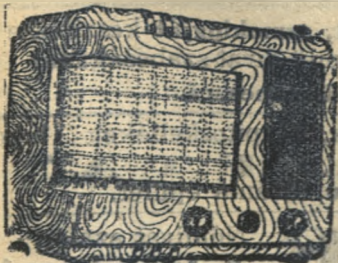
Az orvos születésnapja . . .

(Arad.) Csendesen, zujos ünneplések nélkül, de az igaz érzések bensőséges melegségével ünnepelték meg Dr. Vuia Salvátor igazgató-főorvos 52-ik születésnapját barátai, munkatársai, s mindazok, akik ennek az áldott kezü sebésznek, nagy orvosnak és igaz embernek a közelében élnek. A Fischer Eliz kórház folyosóját fényesebbre sikálták ezen a napon, az ápolónők, madámok, főmadámok, mütösnők és kiképzős növendékek fehér köpenye, makulátlan fehérségben ragyogott, a betegszobák lakói is derüsebbre, remélkedőbbre fényesedő szemmel várták a főorvosi vizit idejét, amikor segédorvosai kíséretében megjelenik Dr. Vuia Salvátor, hogy minden egyes betegének hogyléte iránt érdeklődjön, minden betegének javulását, gyógyulását figyelemmel kísérje, kedves tréfás szavakkal vigasztalja, türelemre intse a türelmetlenkedőket.

Sokáig hiába vártak a betegek és a betegápoló nővérek. Pedig ha a kórház folyosóján találkoztak ketten, halkan összesugtak, mint az összeesküvők. Jelt adtak, kérdezősködtek, — s így terjedt folyosóról folyosóra a hír, hogy a főorvos még operál, még nem lehet felköszönteni, mert az ünnepelt nem ér rá a saját életével törődni, a mások életéért harcol. Bent a műtőteremben, csillogó acélműszerek a kezében, talpig fehérben, egy ember állt a nyitott sebü sápadt beteg teste felé hajolva, egy ember, aki mozdulatainak villanó gyorsaságában, éles szürke szemének acélos keménységében maga is műszeriek tünt, a legnemesebb, legcsodálatosabb műszernek, amit a legmagasabb Műszerész, a Teremtő alkotott.

A mütösnő négyszer főzte ki a műszereket, négyszer mosakodott. Dr. Vuia Salvátor kórházi főorvos négy aszszony beteg életét toldotta ki vagy mentette meg, miközben

Körting Radio

A NAGYIGÉNYŰ
ZENEBARÁTOK
ÉVTIZEDES
VILAGMARKAJA

Romániai vezérképviselőt
ING. VERTES VILMOS
Arad, Piata Luther 1.
Telefon: 20—15.

a születésnap virágok ott pompáztak elrejtve az egyik ápolónővér szobájában.

Amikor végre fáradtan, kimerült idegekkel elhagyhatta a műtőt, s idegszorongással egy ciparettára gyújtott dr. Vuia Salvátor, akkor sorakoztak elő a munkatársak. Meghatott, elfogult, akadozó hangú ápolónők kívántak sok boldogságot és hosszú életet annak a főorvosnak, aki soha, a legfeszültebb pillanatokban sem ejtett egy ideges szót, soha igazságtalanul nem ítélte, nem dorgált, s utasításait is a munkatárs tiszta tárgyilagosságával adta, felebbvaló hatalmát soha bántó módon nem éreztette, de igaz emberien érző meleg szívével besugározta mindazoknak életét, akik a közelében élnek.

A kimosott, pirosra mart ápolónő kezében megremegtek a friss virágok, amikor nehezen leplezett meghatottsággal átnyújtották a főorvosnak. A segédorvosok, akik a biztos ítéletű diagnosztát, a kitünő sebészt, a több tudásra örökké szomjas Mestert csodálták a főorvosban, szerényen tisztelegtek mint tanáruk előtt az iskolásfiúk.

Dr. Vuia Salvátor egy pillanatig némán és meghatottan szemlélte az üdvözlők kis seregét, azután mosolyba lágyuló arccal s kicsit melkdösödő szemmel s a fehér sebészköpenyhez szorított sok virággal a kezében megköszönte a születésnap jókívánságokat.

— Köszönöm! — mondta csendesen, — azért kérem... mégis... ez legyen az utolsó születésnapom, amelyre emlékeztek. Ezután már nem akarom megünnepelni azt, hogy egy-egy esztendővel öregebb leszek...

Csak rövid néhány percig tartott az ünneplés, a főorvos kezét fogott munkatársaival, aztán kinyitotta a váróterembe vezető ajtót és... bocsánatot kért a türelmetlen betegektől a néhány percnyi várakozásért...

MELEG HARISNYAT, kezyüt, szvettert, téli trikóárut, forma-nadrágot készpénzáron legolcsóbban

B O G Y Ó-nál

Str. Eminescu 1 (Corso-mozgó mellett).

Jön a farsang!

Frakkját, szmokingját készítesse

C S O N T elsőrendű divat-szabóságánál

Palatul Banca Românească.

Kender és jutagyártmányok, kárpitóskellékek legolcsóbb bevásárlási helye

Piata Avram Iancu, Uránia épület.

V A Z Á R

Női divat szalón

P. Avram Iancu 10.

— Societate Italiană Industria Cucirini, Arad. Fabrica de Ață, Arad, Piața Cetății Vechi 3. Tel. 19—60.

Aradi család

az emberbaráti intézmények és mozgalmak szolgálatában.

(Arad.) Szigeti Oszkár, az ismert és népszerű aradi cipőkereskedő Lili nevű leánya most fejezi be külföldön a Montessori-féle pszichológiai alapon álló gyermekpedagógiát és azután hazajön Aradra, ahol meg fogja nyitni modern nevelő intézetét. Ebben a gyermekgondozóban, amely természetesen a legmodernebb gyermekpedagógia alapelvein fog felépülni, az orvosi felügyeletet a másik nővér, dr. Szigeti Magda orvosnő fogja végezni.

Dr. Szigeti Magda orvosnő, mint annak idején megtuk, az aradi bakteriológiai intézetben fejtett ki működést, kollegái és felettes hatósága legteljesebb megelégedésére. A fiatal és tehetséges orvosnő nemrég megnyitotta saját rendelőjét és mint gyermekorvos fejt ki tevékenységet. Rendelője, váróterme teljesen elüt a sablontól és a modern gyermeklélektan figyelembevételével van felszerelve. Sehol egyetlen ijesztő tárgy vagy olyan butordarab, amely a beteg gyermekből félelemérzetet válthatna ki. Kicsi, színes butorok gyermekek részére, virágok, játékszerek, mesealakokat ábrázoló képek váltakoznak. Mindenütt üde és megnyugtató színek, a beteg gyermek úgy érzi, mintha gyermekszobába került volna, ahol játszani lehet. Az ilyen környezet természetesen megnyugtatóan hat a betegsége miatt nyugós gyermekekre. Külföldön mindenütt így rendezik be a gyermekorvosok rendelőjüket és várószobájukat és most nálunk is megnyitott az első ilyen modern rendelő.

Mindez csupán azért érdemelt megemlékezést, mert bizonyítva látjuk az emberszeretet átöröklődését. Szigeti Oszkár ugyanis közismerten fáradhatatlan mozgatója minden szociális és karitatív mozgalomnak, most pedig leányai tudását, tehetségét és ambícióját állította a legnemesebb emberi szolgálatba, a gyermeknevelés, a gyermekgyógyászat és a gyermekpszichológia szolgálatába. A gyermekek két értékes, kedves egyéniséget, két megbecsülhetetlen segítőtársat s a tudományos képzettség fegyvereivel felkészült olyan harcost nyernek, akik intuícióval s a női szív melegével vigyázva őrködnek a gyermekvilág testi-lelki frontján s Isten legszebb kertjének, — a gyermekvilágnak gondos kerészei, hü és hozzáértő gondos ápolói lesznek.

Kováts Constanza

DOBOZ-GYAR, Arad, Bul. Regele Ferdinand 37. — Olcsón gyárt kereskedelmi és gyógyszerdobozokat.

— Societate Anonimă Română de Transporturi Internaționale, Schenker & Co. S. A. R. Sucursala Arad.

Az aradi Textilgyárban

modern orvosi rendelő és díjtalan kezelés áll a munkások rendelkezésére.

(Arad.) Emberbaráti és szociális szempontból nagyjelentőségű újabb intézményt létesített az aradi Textil-gyár vezetősége. Mint megírtuk, napközi gyermekotthont létesít, amelyben a gyár munkásnőinek gyermekei és csecsemői egész napi ellátásban és a modern egészségügyi követelményeknek megfelelő gondos ápolásban részesülnek. A timisoarai Gyapjuipar telepén működő gyermekotthon szolgált mintául, amelyet Totisz Rezső volt vezérigazgató létesített. Az aradi Textilgyárban azonban a hely kérdése miatt eddig nem lehetett megvalósítani a gyönyörű gondolatot. Most azután a területi probléma nyert megoldást, hogy a gyár vezetősége a napközi otthon mellé a legmodernebb felszerelésű munkásfürdőt is megépítteti és azt a tavasszal át is adja rendeltetésének.

A Textil-gyár vezetősége igen nagy gondot fordít munkásai egészségére

és éppen ezért egészséges helyiségben orvosi rendelőt létesített, amelyet a mai orvostudomány bevált és legujabb vívmányaival szerelte fel. A gyár munkásai és alkalmazottai számára szolgáló orvosi rendelőben még kvarclámpa is áll rendelkezésre és a legdrágább orvosságokat és injekciókat kapják a betegek, mint Salvarsan, Insulin, Sanocrisin stb. Az orvosi rendelő vezetésére sikerült megnyerni dr. Botiş Aurélt, ezt a kiváló képzettségű és városszerte rokonszenvnek örvendő orvost, aki egész délelőtt a gyári rendelőben gondosan kezeli a jelentkező betegeket. Dr. Botiş, akinek családjában tradíció és élethivatás a humanizmus, már régebben is félnapját a Textil-gyár szolgálatába állította és eddig is nagyszerű eredményeket tudott felmutatni, amennyiben

a szociális betegségek a gyár munkásai között örvedetesen csökkenő tendenciát mutatnak.

Most azután, hogy a gyár vezetősége az új orvosi rendelőben műszereket és a legdrágább külföldi gyógyszerkülönlegességeket bocsátotta rendelkezésére, bizonyára még nagyobb eredménnyel fog küzdeni a tüdőbaj és egyéb szociális betegségek ellen.

A Textil-gyár vezetőségét nem csupán humánus szempontok vezették, amikor ezt az egészségügyi intézményt életbe léptette, hanem a gyár érdeke is, hiszen csak egészséges munkások teljesítenek százpercentes munkát.

GRÜNBAUM MÓR ezelőtt GLÜCK JÓZSEF

szobafestő, szobakárpítózó és mázólo
ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand 13.

Amiről beszélnek és amiről hallgatnak

— Az arad-i filharmonikusok december 9-én rendezték meg első hangversenyüket az idei szezonban. Meg kell állapítanunk, hogy

szomorú anyagi és erkölcsi eredménnyel.

Ez a hangverseny ugyyszólván üres és kongó teremben zajlott le. A részvétlenségnek állítólag belső ellentétek az okai. Maguk a filharmonikusok sincsenek megelégedve az egyesület irányításával és ez a differencia nyomot hagy a zenekedvelő közönségben is.

Meg kell szüntetni az ellentéteket, ha kell, akár személyek elejtésével is,

hogy ez a nagymultú intézmény, amely Arad zenei életének egyik jelentős tényezője volt, ismét az őt megillető művészi magaslatra emelkedjék.

— Az emult héten avatták fel ünnepélyes külsőségek között a Spitzer Ignácz féle alapítványi házban létesített zsidó kulturházat. Az aradi neolog hitközség nem bocsátott ki meghívókat az ünnepélyes házavatásra, amelyet demokratikus szellemben rendezett meg, szívesen látván mindenkit, aki megjelent. Fel is vonult annyi érdeklődő a hitközség tagjai és másvallású polgárok közül, hogy az imponáns helyiség szűknek bizonyult. Lakatos Aladár hitközségi elnök és dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi beszédeit kellőképen méltatta a napisajtó az ünnepélyes megnyitásról szóló beszámolóban. Mi csupán a város polgárságának azt az óhaját tolmácsoljuk, hogy bárha beváltaná az új Kulturház a hozzáfűzött reményeket: hogy

gátromboló és egyuttal hidverő intézmény legyen a gyűlölködés és politikai elvakultságnak mostani légkörében.

Harminc év a közönség szolgálatában

Három évtizedes fennállásunkat a karácsonyi vásár alkalmával kedves Vevőközönségünknek is emlékeztetéssé kívánjuk tenni, ezért a szokásos ajándékozási akciónkat minden vásárlónkra kiterjesszük és

már 50.— Lei összegű vétel után értékes ajándékot adunk.

Gazdagon felszerelt raktárainkkal és jubileumi olcsó árainkkal állunk Vevőközönségünk szolgálatára. Harmincéves üzleti multunk Vevőközönségünk bizalmán épült fel. Jubileumi vásárunk olyan, hogy erre a bizalomra továbbra is érdemesek maradjunk.

Szolgáltatászen várjuk Vevőközönségünk szives látogatását.

M. FISCHER
üveg és porcellán nagyáruház.

A közeli itban ilttéri közlemény jelent meg az aradi napilapokban és ebben özv. Zimmermann Lajosné bőrkereskedő azt adta tudomásul a közönségnek, hogy hat hónapi részletre vállalja cipők készítését és talpalását. Ennek a nyílttéri közleménynek súlyos következménye lett, amiről Ilica Gheorge a bőriparosok szindikátusának elnöke ezeket mondotta az

Ország-Világnak: Özv Zimmermanné hirdetése érthető felzudulást és felháborodást keltett a bőr- iparosok között. Nyomban taggyűlésre jöttünk össze, amelyen szenvedélyes kifakadások hangzottak el a furcsa és minősít- hetetlen konkurrencia ellen, amely

éppen attól a kereskedőtől fenyegette a mi egziszen- ciánkat, aki tőlünk él.

A taggyűlés egyhanguan kimondotta, hogy

az aradi bőr- iparosok bojkott alá helyezik az özv. Zim- mermann Lajosné féle bőrkereskedést.

Zimmermanné értesült a határozatról és masnap telefonon úgy igyekezett mosakodni és kimagyarázkodni, hogy a lapok tévesen közölték a nyílttéri hirdetést.

Masnap ugyancsak a lapokban közölte, hogy távol áll tőle a szándék az iparosoknak konkurrenciát csinálni és egyszerűen visszaszivta előző hirdetését.

Erre aztán hivatalosan megszüntettük a bojkottot, — de

A D A M posztóáruházban

Consum könyvvel 6 havi hitelre beszerezheti férfiszövet szükségletét. (Volt Bohus palota.)

Viktor Pintér

Tükör és tüköruveg gyár
ARAD, Str. Cogălniceanu 28.
Telefon szám 1255.

Selymek, szövetek, textilárak, óriási választékban

WEISZ SÁNDOR

ARAD, Strada Bratianu 2.

I U T T V Á K & A B R A M O V I C S

Élőhalak, dunai halak és déligyümölcsök legolcsóbb bevásárlási forrása. — ARAD, Calea Banatului No 4.

JUNG MANN JÁNOS

Vas- és fémöntöde, fémáru vállalat. — Készít mindenféle nyersöntéseket, épület- és butorvasalásokat és e szakmába vágó munkákat. — Arad, Strada Sărindar No. 22.

mondanom sem kell, hogy ez az eljárás emlékezetes maradjon az arad-i cipőiparosság előtt. — Ennyit mondott Ilica szindikátusi elnök. — A magunk részéről csupán megjegyezzük, hogy özv. Zimmermanné magyarázata nagyon sántit és nagyon ötletszegény. A lapok életében sajtóhiba ugyanis előfordulhat, de az még sohasem történt meg, hogy egy hirdetés szövegét a fejetetejére állították volna! . . .

— Prokopetz Ferenc, az Elite parfumeria új tulajdonosa, kiállta a tűzpróbát. Olyan gazdag áruraktárt halmozott fel üzletében a karácsonyi vásár alkalmából, amilyenre büszke lehet bármelyek fővárosi parfumeria. Az olcsó ajándéktárgyaktól a legdrágább és legkeresettebb cikkekig mindent megtalálunk ebben az izléssel és szakértelemmel berendezett üzletben, ahol az ambiciózus fiatal üzletembernek elve: **mindenből a legjobbat a lehető legolcsóbban, figyelmes, derűs kiszolgálással, mert a Vevőre máskor is szüksége van. (x)**

— A napilapokban néhány héttel ezelőtt a következő hirdetés jelent meg:

„Ha minden darab husért magunk kéne leterítsük a vadat, biztosan nem ennénk annyi húst és szalonnát és egészségesebbek lennénk.

Tejeskávé reggelire és néha-néha vacsorára is, nemcsak jóízű és olcsó, hanem könnyen emészthető eledel is. Az emésztést elősegíti és a gyomor működését szabályozza. A tejeskávét azonban

SZÉKELY MIHÁLY

női divatáruháza, színház főbejáratával szemben.
Consum és Inlesnirea tag.

Robitsek József

Fűszer, gyarmat és festék nagykereskedés. Arad, Str. Crisan. Telefon 809.

„E R A“ Eugen Reismann S. A.

Fabrica de Articole Impletite și Tricotage din ARAD
Telefon 77. Gyárt mindennemű kötöttárut.

Karácsony a

hárisnya, kesztyű, zsebkendő olcsó árban

Weisz és Benjámín

CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK. A legjobb kivitelű férfi, női és gyermekcipők készen és megrendelésre kaphatók

Ioan Farkas

műhelyében: ARAD,
Strada Cicio Pop 7

Kathreinerre. és Franck-kal
kell készíteni." — Ennél rosszhiszeműbb, egzisztenciára tö-
rő, ötletileg százszázalékos rokkant hirdetés aligha jelent
meg a nyilvánosság előtt. Arról nem is beszélünk, hogy
mennyire magyartalan a szöveg.

A husiparosok mindenesetre meg fogják köszönni
Franckék egészségügyi jótanácsát és megadják majd a
méltó választ azzal, hogy bojkottálni fogják ezt a vál-
lalatot, mely árucikkeinek úgy akar népszerűséget sze-
rezni, hogy más becsületes iparágakat támad.

— Aradváros közönsége őszinte örömmel fogadta a hirt,
hogy **Iancu Traján** rendőrkesztor felépült súlyos betegsé-
géből és ismét elfoglalta hivatalát. Hosszas betegsége alatt
szinte egymásnak adták a kilincset a beteg kesztor laká-
sán a jóbarátok és tisztelők, akik szeretettel vették körül a
népszerű főtisztviselőt. **Iancu Traján** a rendőrség tisztvisel-
ői lelkes ünneplésben részesítették, amikor hosszas beteg-
sége után megjelent hivatalában.

— Arad mindig kitermelt magából egy-egy olyan tehet-
séget, aki a város határain túl is hírnevet és dicsőséget szer-
zett szűkebb hazájának. Érdemesnek találjuk megemlíteni
Orvos László címfestő nevét, aki valóságos művész a szak-
májának. A timisoarai iparművészeti iskolának végzett nö-
vendége ez az intelligens iparos, akit azzal, hogy ma már
bőségesen ellátják munkával, megérdemelten jutalmaz a
közönség. Nemesak címfestéssel, hanem reklámtervezés-
sel is foglalkozik **Orvos László** s munkáival mindig és min-
denkor kielégítette a legkényesebb igényeket. (x)

VIZUM NÉLKÜL

terjedt el a hire határokon túl is, hogy **Arad** vendégeinek
igazi otthona a

HOTEL CENTRAL

Központi fekvés. Hideg-meleg folyóvíz. Modern kényelem.
Példás, figyelmes és fegyelmezett kiszolgálás. Ragyogó tisztaság.
Központi fűtés. Csend és higiénia. Olcsó árak. Állandó
vendégeknek, utazóknak s kereskedőknek árkedvezmény.
Aut. tel. No. 15—96.

Akar a télre egy igaz barátot? — Rendelje nálam
a télikabátot! Nem fog csalódní!

Weisz István

uriszabóságában. Kifogástalan a szabás, állandó szö-
vetkülönlegességek és szolid árak.

Arad, Str. Eminescu 15.

LYA

Higiénikus villanygépekkel berendezett sütőde.
Arad, Str. Cercetaşilor 5.

— Megirtuk, hogy dr. **Jeremiás Miklós** orvos, az aradi gyermekek népszerű „**Dudus bácsija**” felépült súlyos betegségéből és ismét megkezdte kis páciensei kezelését. A gyermekbarát orvos családjában a napokban örvendetes esemény következett be: **fiukát hozott a gólya a házba**. A tisztelők és barátok őszinte gratulációkkal halmozták el a boldog szülőket.

— Clujon most jelent meg az idei karácsonyi könyvpiac eseménye: **Elek nagyapó, meséskönyve**. Ennek az irodalmi hírneke az az érdekessége, hogy a remek illusztrációkat **Lóránt Erzsébet** készítette, aki nem más, mint az Aradról Clujra költözött dr. **Roth Marcell** orvosprofesszor felesége. A kivételes művészi tehetséggel megáldott uriaszony, ezzel a munkájával nemcsak a művelt közönség, hanem a szakörök figyelmét is felkeltette.

— Harminc év az idők végtelenjében nem nagy idő, de a közönség szolgálatában már olyan teljesítmény, mely előtt feszes vigyázállásban kell tisztelegni mindenkinek. Az aradi Fischer M. üvegáruház az idei karácsonyi szezonban tölti be háromévtizedes fennállását s ebből az alkalomból jubileumi vásárt rendezett. Ajándékokkal lepte meg vevőközönségét, mely évek hosszú során keresztül hűségesen kitartott mellette. Kétségtelen, hogy ezt a szoros kapcsolatot csak az üzleti korrektség, megbízhatóság és figyelmes kiszolgálás hozta létre, amit a cég fokozott ambícióval igyekszik a jövőben is biztosítani magának. (x)

— Megirtuk, hogy az elmúlt héten vezette oltárhoz szíve választottját dr. **Wolfner Gyula** aradi orvos, akinek osztatlan népszerűségét az bizonyítja, legjobban, hogy az egy-

Legujabb divatszövet, selyem és bársony, divat barchend, téli ujdonságok

„Renaissance“ divatáruház

ARAD, Bul. Reg. Maria.

HAMPEL F. FÉRFISZABÓ
Arad, Str. Alexandri 5.

Takaréktűzhelyek legjobb minőségben. Butor- és épületvasalások. Zománcozott edények

„SPOR“ E. Seitz, vaskereskedés, Arad,
Piata Avram Lancu 4.

BIRNFELD SIMON

ARAD, Piata Avram Lancu 14. Telefon 2050.
rövid-, norinbergi- és játékarunagykereskedés

E. DOMBI Üvegcsiszolda és tükröző
Arad, Piata Avram Lancu 1.

házi szertartáson nem hiányzott senki a barátok, tisztelők, kollegák és hálás páciensek, hatalmas táborából.

— Hölgyeink körében napokig élénk tárgya volt az a divatbemutató, melyet **Brasch Kátó** aradi uriaszony rendezett abból az alkalomból, hogy megnyitotta divatszalonját, amiről különben lapunk legutóbbi számában megemlékezünk. Természetesen a konkurrencia felszisszent az ismert és szimpatikus uriaszony megérdemelt sikerére és máris akcióba lépett. **Feljelentették, hogy a divatbemutatón szerepelt szebbnél-szebb ruharemekek csempészáruk.** A vizsgálat megindult, az uriaszony hivatalos okmányokkal igazolta, hogy szerzeményei legális uton kerültek szalonjába, s így természetesen megszűnt ellene minden eljárás és rehabilitáltak.

— A napokban ismét megnyílt Arad egyik legszebb mozija: a **Central**. Sincsei Eugen, aki az autóbuszüzemből is virágzó üzemet teremtett, rendbehozatta a Centralmozi megrongált tetőszerkezetét és egyéb átalakítási munkálatokat is végeztetett a közönség nagyobb kényelmére. Nem nehéz megjósolni, hogy ezután újra kedves szórakozóhelye lesz a közönségnek a Central, annál is inkább, mert a mozi vezetősége lekötötte a szezon legjobb és legbefutottabb filmjeit. Ha most sikerül a Select-mozi ügyét is rendbehozni, illetve megállapodást létesíteni a háztulajdonos Banca Romaneas-

Wolff András

Modern kárpitós és diszitő
Strada Consistorului No. 2.

Lengyel Lőrincz

butorgyár.

Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 21.

DOMÁN SÁNDOR

szőnyegáruháza, Arad, a városházával szemben.

Butor szövetekben, szőnyegekben állandóan nagy rak-
tár!

MAIROVITZ M. ÉS FIAI — MILOVAI ERDŐIPAR R. T.

Arad, Str. Cloșca 11. — Telefon: 18—28.

K e m é n y

Modern Címfestészet

ARAD, Bul. Reg. Ferdinand 11.

Fűszer, csomoge és italárut az ünnepekre olcsót és jót
csak **MARKUS**-nál vehet, Arad, Str. Matei Corvin 1.

cával, akkor a mozizüzem megint lukratív vállalata lesz a városnak. A Banca Romaneasca remélhetőleg belátja, hogy egy moziüzem a mai terhekkal nem bír el olyan hatalmas házbért, mint amilyent eddig igényelt. Sincai Eugen emberfeletti munkát végez, amikor éjt-nappallá téve azon fáradozik, hogy egyesembe hozza a mozik deficitcs mérlegét. Most már a város vezetésétől függ, hogy az eddigi nehézkes bürokratikus szellemet megszüntesse és akkor nem lehet semmi kétség abban az irányban, hogy Sincai Eugen talpra állítja a mozikat.

— Neuiänder Elemér szörmekekereskedő és szücsmester rájött arra, amire előtte már jó egynéhányan, hogy egy törekvő, komoly embernek nem lehet célja egyedül leélni az életet. Persze erre nem egyedül jött rá, hanem valami szerepe ebben a véletlennek is volt, amikor összehozta egy igen kedves, intelligens vidéki urilánnyal, Hönig S. gurahontii fakereskedő Ibolyka leányával. Ahogy ez már ilyenkor lenni szokott, az ismeretségből szerelem és a szerelemből eljegyzés lett. Az esküvőt január végén tartják meg. A véglegény és a menyasszony alig győzik fogadni a rengeteg szerencsekívánatot.

— Kereskedőink körében állandóan visszatérő panasz, hogy rengeteg csempészáru van forgalomban. A közönségnek erre az a válasza, hogy idehaza nem találja meg azt a minőséget és azt az árat, amit bárhol külföldön megkaphat.

Izléses, garantált minőségű divatszövetekben

C z e g k a

posztókülönlegességi üzlete elismerten kitűnő bevásárlási forrás.

Csak egy helyen vásárolhat finom fehérneműket és paplanokat

RUTKAY & BOTYE

cégnél, Arad, Bulevardul Regina Maria No. 8.

CONCURENTA

Műasztalos készít és raktáron tart modern hálószobát, ebédlőt és kombinált szobát. Arad, Bul. Regele Ferdinand 15. Szemben a Lutheránus templommal.

Olcsón, jót és szépet csakis

KOCH J.

Népáruházában, Timisoara I, P. Unirii, vehet!

Köszeghy Sándor Fia

Fémáru és galvanizáló műhelyben készülnek: fodrászati cikkek, mosdók, hajszárítók, vízvezetéki berendezések, lámpák, csillárok s más mindennemű fémmunkák megrendelésre.

Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 61.

Ebben az ügyben kérdést intéztünk a legautentikusabb helyhez. Röviden válaszoltak: „Hölgyeink nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy mi nem tartunk ugyanolyan jó minőséget raktáron, mint amilyenre külföldön gondolnak. Itt vannak például az ugynevezett „For You“ tisztaselyem harisnyák, melyek ugy árban, mint minőségben felveszik a külföldi áruval a versenyt. A harisnyákat láttuk, az árakat hallottuk: hölgyeinknek nincs igazuk! (x)

— Az országos hírű Zwack-likörgyár igazgaója, Auerbach Béla most töltötte be ötvenedik évét és egyuttal megünnepelte harmincéves tisztviselői működésének évfordulóját. Ezt a kettős ünnepélyes alkalmat használták fel a vállalat tisztviselői, Auerbach barátai és tisztelői, hogy a tulajágosan szerény és csakis munkájának élő igazgatót elhalmozzák ajándékokkal és jókívánságokkal. A jubiláló igazgató egyébként becsült tényezője Arad gazdasági életének és az ő nevéhez fűződik a Zwack-likörgyár gyártmányainak országos kedveltsége.

— És ha már a szakmánál vagyunk, megírjuk, hogy Heim Sándor, a Goldschmidt bankház bor és szeszosztályának vezetője január elsejével megválík állásától és bétársul Gót Ede bor és szeszkereskedő cégébe. Heim Sándor eddigi tevékenysége tiszteletreméltó nevet biztosított a most

KELL & KRAUSZ

női divatáruház

Arad

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Alapítva 1883

Karácsonyra ajándékokat csak a

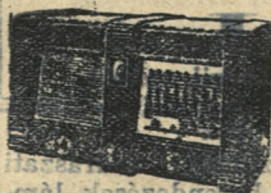
V E N U S

parfumeriában vegyen (Szabó Albert mellett).

B u t o r jó, szép, modern, olcsó. **Bulorszalón**
Tulajdonos: E. Garai. — Arad. P. Avram Iancu No. 15.

Karácsonyra fényképezőgép!

fotóalbumot, fotócikket, legolcsóbban, legjobban vásárolhat
M O R A V E T Z könyvkereskedésében.

Az összes világmárkák egy kézben!
Hallgassa meg a csodás hangú rádió
ujdonságainkat. Graetzer, Minerva,
Eumig, Kapsch, Standard, Radone, Ze-
nith, Baronette, Siera rádiók kedvező
részletfizetésre kaphatók:

HAMMER ZSIGMOND és FIA
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 27.

magá önállóító elismert szakembernek.

— Papp Andor kollegánk, a Kis Ujság szerkesztője az 1938. esztendőre Magyar Népnaptárt adott ki 54 oldalnyi terjedelemben. Az izléses kiállítású, minden fontos tudnivalót tartalmazó naptár valóban értékes és hasznos munkája tehetséges kollégánknak, aki egy teljes regénnyel is kedveskedik olvasóinak. Minthogy a naptár ára mindössze 10 lei, bizonyos, hogy az utolsó darabig el fog fogyni.

— Az **Andrényi K. és fia vasárnagykereskedés** most karácsonykor ünnepli fennállásának százegyedik évfordulóját. A nagymultu, előkelő cég ezt a ritka alkalmat ismét felhasználja arra, mint az elmúlt évben, az idén is minden tisztviselőjének, alkalmazottjának dupla fizetést ad és bőséges adományt juttat valamennyi szociális, karitativ és kulturális intézménynek. De nem feledkezik meg egyéb művészeti és irodalmi támogatásról sem. Különös figyelembe részesíti a sajtót, mely évtizedek óta sohasem mulasztotta el a dicsérő és elismerő jelzők halmazával glórifikálni a cég főnökeit. A százegy éves jubileum alkalmából az Andrényi cég megérdemelné a békeidők ünnepi alkalmainak legimpozánsabb kifejezését: a **százegy üdvölvést**.

— Az **IFA-csillárgyár** január elsején megszűnik, miután **Fränkl Ferenc** kivált az üzemből. A gyár mostani helyén új csillárgyárat alapít **Szilbereisz Miklós** mérnök, aki az eddiginél is szélesebb alapokon és a legmodernebb technikai felszerelésekkel indítja meg új vállalatát, mely bizonyára nemcsak a belföldi, hanem a külföldi gyártmányokkal is fel fogja fogja a **Béni** verseny. **Szilbereisz Miklós**nak Aradon rokonsága van s így nem idegen talajon kezdi közigazdasági működését. Hír szerint az új gyár kizárólag romániai képviselőtét **Fränkl Max** mérnök veszi át, akinek eddig is kitűnő összeköttetései és előnyösen csengő neve volt az ország üzleti világában és szakmai körökben elismerésnek örvend. (x)

— **A CONSUM.** (Arad.) Az újabb időkben alakult szociális intézmények közül kétségtelenül a Consum vált be a legjobban, amit fényesen igazol az a körülmény, hogy a tagok száma évről-évre gyarapodik. A közönség részéről megnyilvánult a példátlan bizalomnak kétségtelenül legelfogadhatóbb magyarázata, hogy ebbe az intézménybe tartoznak

Karácsonyi cukorka és csokoládé szükségletét MESSER ILLÉS üzletében szerezzé be. Strada Eminescu.

**Ardeal és Banat legel-
jedtebb magyar napilapja a**

Temesvári Hirlap

megjelenik naponta, vasárnap
kivételével a déli órákban.

39

azok a kereskedők, akiket a vásárlók hosszú évek óta ismernek, akiknél mindenkor a legfigyelmesebb, legtisztességszerűbb kiszolgálásban részesültek. Dicséret illeti a Consum agilis vezetőségét is, mely áldozatteljes, önzetlen munkát végez, hogy minél biztosabb alapokon, minél szélesebb körben állandóan fokozódjék a Consum népszerűsége. Ma már nem kell arról beszélnünk, hogy mik az előnyei a Consum vásárlóinak, mert hiszen ezek és ezek adják szájról-szájra az elismerést, ami a legtermészetesebb propagandája ennek a közhasznú intézménynek. (x)

— Gazdát cserélt a timisoarai Elite kávéház, az új tulajdonos Inciulescu J., aki ezelőtt Lipován volt kávéházbérlő. Nagy áldozatkészséggel, izléssel és főként szakmai felkészültséggel vette át az Elit-kávéházat és nem kétséges, hogy a közönség hamarosan szeretetét és megbecsülését részesíti ezt a szimpatikus üzletembert. Inciulescu modern elképzelésben fogja vezetni kávéházát, de ezzel egyidejűleg nem adja fel a régi elveket sem: a vendégnek otthont kell találnia a kávéházban. (x)

— Végül pedig nem fejezhetjük be az évet a „Diva” konfekciósáruház ismételt méltatása nélkül, mely valóban egyik legragyogóbb és legelismerésreméltóbb üzleti vállalkozása volt az elmúlt esztendőnek. Rövid fennállása óta bebizonyította a cég főnöke, hogy áldozatkészsége nem volt hiábavaló, mert Arad közönsége mindenkor elismeri a szépet, izlést és korrekt kiszolgálást. A „Diva” ma már épp olyan márka előkelő hölgytársadalmunkban, mint akár a parfümeriacikkben a Coty vagy Hudnut gyártmányok. (x)

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruháza, Arad, Str. Bratianu 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban; bársonyok, selymek és mosóanyagokban. A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye.

Irógépek eladása, számológépek, töltőtollak javítása.

Az ország legrégibb, legjelentősebb szaküzlete

M. S Z E G F Ü

ARAD, Strada Bratianu No. 7. — Telefon 111.

Pyjamák, ágyneműk, női és férfi fehérneműk legszebb kivitelben, legolcsóbban

K O Z S I N E K N É
fehérnemű varrodájában készülnek. ARAD, Strada
Brancovici No. 1.

Az Ország-Világ választási görbetükre :

— A választási paktum dacára van-e valami komoly akadály annak, hogy együtt egy irányba haladjon Maniu Codreanuval?

Kohn hevesen udvarol Mancikának és egyszer azt mondja neki:

— Imádom magát, Mancika és majd megszakad a szívem, ha arra gondolok, hogy mi soha nem lehetünk egymáséi.

— És miért nem, Kohn ur?

— Mert én nem veszem el magát feleségül.

— Mit mondott a felelőtlen fiatalság Tatarescu miniszterelnök okos intő szavaira?

Kohnt rajtacsipi a rabi, amint az épen tréflit esziik.

— Azt hiszed, — kérdi a rabi tőle dühösen — hogy szép látvány az, amikor egy hitű zsidó tréflit eszik?

— Mbach, — feleli Kohn teleszájjal — hát akarom én magam így lefestetni?

— Hogyan lesz valaki a semmiből egyszerre híres politikus?

A tanító elmeséli a gyerekeknek az iskolában Mohamed egész élettörténetét és főleg azt emeli ki, hogy Mohamed egyszerű kereskedőből lett prófétává.

Másnap ismétlés van, a tanító felszólítja Móríckát:

— Mondd meg nekem, Móricka, hogyan és mi okból lett Mohamedből, az egyszerű kereskedőből próféta?

Móricka egy darabig töri a buksi fejét, aztán kivágja:

— Biztosan rosszul ment neki az üzlet. Cluj

— Mostanában annyi szócsik erről: hát léteznek-e tényleg hazafias és kevésbé hazafias emberek?

Kohntól információt kérnek Grünről.

— Grün, — mondja Kohn — az a leghazafiasabb ember.

— Mi az, hogy leghazafiasabb?

— Csak a román állam nevében fizet.

KELLEMES KARÁCSONY, KEDÉLYES SZILVESZTER

„LICHTWITZ“ vagy „FLORA“

m á r k á j u

RUMMAL,

KOYNAKKAL,

LIKÖRREL

— Logikus dolog-e a sajtót azért megrendszabályozni, me. hazugságot ír?

Kohn rászól Grünre:

— Te töröd, hogy a Schwartz mindenféle hazugságot hireszteljen rólad?

— Bánom is én, — mondja Grün — csak az igazat ne mondja.

— Vajjon a jobboldali pártok miért kiáltják mostanság folyton egymásra, hogy megvannak fizetve?

Málcsi néni látogatóban volt Kohnéknál és a kis Móric egyre ostromolja a kérdéseivel. Kohnné végül is rászól a fiucskára:

— Móricka, miért kérdezel te annyit a Málcsi nénitől?

— Azért, — mondja a kis Móricka — mert ha nem kellene neki az én kérdéseimre mindig felelni, megenné az egész tortát.

— Hogyan fogadta a közvélemény a Tatarescu-vajda féle egység hírét?

Kohn rettenetesen féltékeny a feleségére, de a leggondosabb figyelés mellett sem tud rájönni semmire. Egy napon el kell utaznia és megbizva az ő Grün barátját, hogy távolléte alatt figyelje, mit csinál az asszony és írja meg neki.

Harmadnap kap Grüntől egy levelet, melyben az megírja, hogy utánament az asszonynak, aki az Oktogon-téren egy fiatalemberrel találkozott. Aztán ketten elmentek egy hotelbe. Ő utánuk ment és a kulcslyukon benézett abba a szobába, ahova bementek. A kulcslyukon csak annyit látott, hogy a fiatalember levetette a kabátját. Többet nem láthatott, mert lehúzták a rolettát, sötétséget csináltak.

Kohn elolvassa a levelet egyszer, elolvassa kétszer, aztán kiejti a kezéből és így fakad ki:

— Tovább nem látta. Rémes ez a bizonytalanság.

Kimondhatatlanul örülök,

mert eltalálta, hogy karácsonyi ajándékot csak az

ELITE Parfumeriából

szeretnék, ahol mindig előnyösen szereztem be kozmetikai szükségleteimet. Még nem tudja? Az új tulajdonos

Prokopetz József.

J U H Á S Z

vasöntöde és gépgyár

Arad, Strada Abatorului 1—3.

Pénzfelvételre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta el-
lenében; — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező

kiadóhivatali megbizottaink vannak feljogosítva.

Ország-Világ

(ERDÉLYI ÉLET)

Politika, társadalmi, közgazdasági és művészeti országos riportlap

GELLÉR ÖDÖN riportlapja

Fényképes igazciványokkal ellátott kiadóhivatali megbizottak:

Hegedüs Béla	București
Gózon Károly	Cluj
Gello Endre	Timișoara
Neuman László	Oradea
Krausz József	Satu-Mare
Berkes Andor	Tg.-Mureș
Dietrich Gusztáv	Brașov

Az Ország-Világ uccai árusítását beszüntettük.

Lapunk kizárólag előfizetés útján kapható.

Előfizetés egy évre: vá-
latatoknak, nagykereske-
dőknek és külföldre 1500,
magánosoknak 1000 lei.

Orvosi hírek: hasábon-
ként 50 lei. Gyászjelen-
tések: egész oldal 4000
lei, féloldai 2000 lei.

A sajtótörvény értelmében két mutatóvyszám elfogadása előfizetést jelent.

Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők be, vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lej, hirdetés oldalon 6 lej négyzetcm.-ként. Nyíltté: rovatban 50 lej, szövegközi részben 32 lei a sordíj. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb. Amely közlemények végén szorzójel (x) van, fizetett közlemények vagy kiadóhivatali hírek.

Ardeal-i szerkesztőség és kiadóhivatal: **ARAD,**
Bulevardul Regele Ferdinand 19. Telefon: 15-25.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 4—6-ig.

Nyomda: „Phönix”, Arad, Piața Plevnei 2. Telefon 16-39.

Ardeal legfrissebb
híreit az 52 éves

ARAD-I KOZLONY

hasábjairól olvashatja

Fizessen elő az

ARAD-I KOZLONY-RE

Hirdessen az

ARAD-I KOZLONY-BEN

Loteria de Stat

Vegyék meg sorsjegyeiket

mielőbb, hogy ne

veszítsék el a já-

ték / sorrendjét és

közeledhessenek a

nagy 4-ik osztály-

hoz,

A milliomosok osztályához

A II-ik osztály huzása

1937 december 15.